

Serie nouă
octombrie 2013

10
(CXLVII)

Am

MUZICALĂ

ACTUALITATEA

36 pagini
10 lei
REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

Festivalul Internațional "George Enescu"
Stagiune muzicală Câmpina
Diplome de excelență în Aula Palatului Cantacuzino
Festivalul Internațional "Dan Spătaru"
Remember Luminița Dobrescu (IV)
Fuego, nou disc de aur

În imagine: Anca Badiu
Foto: Dana Florin

Prudenta diversitate

De câteva decenii, diversitatea sonoră, sub multiplele sale aspecte (diversitate formală, stilistică, atitudinală etc.), a început să rețină atenția analiștilor. Cu toate acestea, problemele teoretice globale pe care le ridică, atât la nivel metodologic și epistemologic, cât și din punct de vedere estetic și etic, nu par să fi făcut obiectul vreunui studiu de ansamblu.

În domeniul muzicii termenul diversitate a iscat o pală reflecție, a cărei conceptualizare și teoretizare, ce nu și-au stabilit încă primele jaloane, s-au rezumat la problemele de inventar și, eventual, de distribuție, luându-se de obicei în considerare funcționarea sistemelor, mizele în planul resurselor și, nu în ultimul rând, salvarea idiomurilor sonore. Așa se face că în muzicologie conceptul diversitate este ca și absent din toate exegezele sintetice ori din marile enciclopedii, ne existând vreo preocupare în ceea ce privește influențele diversității sesizate de pe pozițiile unui observator neutru și evidențiind o anumită formare profesională.

Înainte de a deveni obiect de studiu, diversitatea este mai întâi o realitate trăită și constatată. În general, conștiința multiplicității și a varietății genurilor muzicale a marcat puternic spiritul vremii de la Renaștere încoace. Însă ceea ce a caracterizat acele epoci a fost faptul că diversitatea s-a încadrat în taxonomii care, deși erau specifice fiecărui limbaj sonor, clarificau diferențele, atribuind fiecărui taxon un statut (cel mai adesea ierarhic) și proprietăți definitorii. Stabilirea unor ierarhii era suficientă pentru a legitima o ordine axiologică corespunzătoare unei ordini dictate de dispoziția de gust, perisabilitatea celei de a doua reflectând stabilitatea cele dintâi. Muzicologia romantică propunea o epistemă bazată nu pe diversitatea propriu-zisă, ci pe evoluția muzicii de la o formă la alta, de la o categorie la alta. Genurile încetau astfel să fie etanșe, schimbările efectuându-se dinspre simplu înspre complex, într-o liniaritate istorică a progresului. Indiferent dacă o considerăm un factor de progres sau amenințarea majoră a contemporaneității, diversitatea este pe cale să fie acceptată ca realitate de neocolit. Anumite conflicte există și ele nu pot fi soluționate decât dacă se creează sisteme de reglementare bazate pe pluralism atitudinal. Numai așa vor putea fi gestionate efectele multiplicității în plan estetic și va fi prezervată pacea stilistică atât de precară și de instabilă. Chestiunea esențială este cum să facem să coexiste în mod armonios muzici ale căror valori, proiecte și interese sunt diferite, dacă nu chiar opuse. Miza este enormă pentru că discutăm despre însăși supraviețuirea unor categorii de muzici într-o epoca în care anumite direcții estetice sunt în stare să amenințe dreptul la vizibilitate al altor direcții. Nu mai este de-ajuns să admitem ca cercetătorul și opusul investigat să fie într-o relație de

alternanță, ci, pentru a rezolva dificilele probleme puse de intersubiectivitate și interferență între cunoaștere și angajare, e nevoie să existe un raport de simultaneitate.

Diversitatea limbajelor muzicale trimite la sisteme diferite de interpretare, care nu pot fi întotdeauna convertite unul în celălalt. Valorile exprimate într-un sistem oarecare nu pot fi decât relative sau convenționale. Bunăoară, muzica balineză va avea o altă putere de apreciere în comparație

cu, să zicem, muzica lui Magnus Lindberg. Din această cauză, melomanul de azi trebuie nu doar să se deprindă cu pluralitatea idiomurilor sonore, ci și să le aprecieze cu măsuri diferite. Or, dacă diversității muzicilor îi corespunde diversitatea tălmăcirilor, acestea din urmă se cade a fi făcute într-un context dat și în care trebuie, totodată, să se justifice.

(Continuare în pag. 2)

DIN SUMAR

Duelul viorilor	2-3
Festivalul Internațional	
“George Enescu”	4-12
Câmpina. Stagiune muzicală	13
Asociația Națională Corală	14
Diplome de excelență	15
Festivalul “Dan Spătaru”	16-20
Concerte în țară	21-22
Caravana Catena	23
Marius Țeicu (II)	24-25
Remember L. Dobrescu (IV)	25-26
Juniorii	27
Publicații românești muzicale	28
Fuego, Disc de aur	30-31
Anca Badiu	35

Duelul viorilor la Sala Radio

Carmen MANEA

Cea de-a treia ediție a turneului desfășurat în opt orașe din România sub genericul *Duelul viorilor*, s-a încheiat în ovațiile entuziaste ale publicului de la

Gabriel Croitoru, Liviu Prunaru

Sala Radio, în seara zilei de 4 octombrie ac. Prestația celor doi violoniști de talie internațională - Liviu Prunaru și Gabriel Croitoru -, acompaniați cu rafinament de pianistul Horia Mihail, a încântat miile de ascultători ai radio-ului și pe aceia din sala de concert. Această „confruntare” pe podium, este de fapt o demonstrație de interpretare la cel mai înalt nivel artistic, la care contribuie în egală măsură valoarea, profesionalismul și talentul protagoniștilor – Liviu Prunaru (concert maestru al orchestrei Royal Concertgebouw din Amsternam) și Gabriel Croitoru (solist concertist al Orchestrelor și Corurilor Radio), ca și calitatea viorilor pe care aceștia

cântă (Stradivarius și Guarneri). La reușita evenimentului a contribuit în mod substanțial pianistul Horia Mihail, solist al Orchestrelor și Corurilor Radio, care i-a susținut pe cei doi violoniști cu dăruire și profesionalism pe tot parcursul programului. Nu în ultimul rând trebuie menționată alegerea unui repertoriu alcătuit din piese de anvergură din literatura violonistică și camerală, menite să pună în valoare personalitatea, măiestria și bravura interpreților.

În deschiderea programului, Gabriel Croitoru și Horia Mihail au prezentat ***Meditația opus 42 nr. 1*** de Ceaikovski,

Prudenta diversitate

(Urmare din pag. 1)

Condițiile de elaborare a interpretărilor impun nu numai recursul la criteriile din zona esteticului, ci și repere ce țin de categoria eticului ori antropologicului. Exaltările, cât și surdinarile arbitrare s-au dovedit, inevitabil, contraproductive. De pildă, minimizarea genului etnicist, cu o anume finalitate identitară, a iscat o reacție inversă, de maximizare a angajării actorilor, în special impresariali, întru obținerea recunoașterii unor limbaje sonore

noi sau intens resuscitate. Paralel, a apărut o nouă mentalitate care dorește să țină mai mult seama de diferitele componente ale diversității. Acest fenomen se explică în parte prin înțelegerea fără precedent a schimburilor intermuzicale, dar și printr-o mai accentuată conștientizare a alterității. Ca orice modificare a mentalității, și cea privitoare la diversitate produce oarece bulversări. Iar „în fața acestor bulversări, se adoptă două strategii opuse: o strategie de rezistență a celor care dețin puterea la ora actuală și o strategie de schimbare evolutivă sau radicală din partea celor care se simt excluși, regulile integrării fiind adesea dictate și impuse de sus, în funcție de cultura dominantă” (Andrea Semprini: *Le*

Multiculturalisme, Paris, PUF, 1997). Acceptarea diversității nu trebuie plătită cu estomparea specificității, ci cu prezervarea ei. În acest sens lumea muzicii reprezintă un exemplu pozitiv, „marketingul internațional fiind obligat să pună accentul pe particularitățile fiecărui gen muzical pentru a vinde produse cât mai adaptate nevoilor și gusturilor locale” (Jean-Claude Usunier: *Commerce entre cultures*, Paris, PUF, 1992). Ideea diversității comportă însă și o serie de capcane, cu precădere derivate ale modei și demagogiei. Ele pot fi reduse la tăcere doar prin eliminarea unor ambivalențe. Cu prudență. Căci există o diversitate a prudenței, dar și o prudență a diversității.

Liviu DĂNCEANU

lucrare de mare expresivitate și profunzime, evocatoare pentru comorile de frumusețe și sensibilitate aflate în creațiile compozitorului romantic rus. În contrast cu desfășurarea lirico-narativă a primei lucrări s-a aflat **Dansul spaniol nr. 8, opus 26** de Pablo de Sarasate, în care Gabriel Croitoru a desfășurat o impresionantă paletă de mijloace instrumentale, menite să evidențieze strălucirea, caracterul ritmic pregnant și melodicitatea cuceritoare a muzicii spaniole.

În continuare, Liviu Prunaru și Horia Mihail au interpretat cu mult rafinament și fantezie **Cantabile și Vals opus 19** de N. Paganini și celebrul **Dans spaniol („La vida breve”)** de Manuel de Falla-

un subtil simț al integrării detaliilor în liniile de forță ale întregului. În interpretarea sa am perceput atât calitățile de excepție, cât și capacitatea de pătrundere a semnificațiilor profunde ale muzicii. Publicul a fost cucerit de prezența în cadrul programului a piesei **Ciocârlia** (prelucrarea realizată de Grigoraș Dinicu), pe care violonistul a redat-o cu frenezie și strălucire. Amintim că Gabriel Croitoru a fascinat publicul din China cu minunata **Ciocârlie** în cadrul turneului realizat în primăvara anului 2013, alături de Orchestra Națională Radio.

În încheierea primei părți a programului, Liviu Prunaru și Horia Mihail au interpretat **Romanze pentru vioară și pian** de R.

Sinding. Spre încântarea spectatorilor foarte numeroși, aflați în sală și pe scenă (precum și în fața aparatelor de radio), cei doi artiști au demonstrat pe lângă calitățile solistice de excepție și experiența în domeniul muzicii de cameră. Colaborarea lor atât de firească, de expresivă și de sensibilă a cucerit publicul; artiștii au condus frazele cu eleganță, au conferit relief și sens fiecărui motiv muzical în parte, au conturat temele cu multă fantezie și dăruire, au demonstrat că măiestria presupune nu numai talent, ci și modestie și respect reciproc. Evenimentul muzical a prilejuit un tur de forță prin repertoriul violonistic, în care talentul, bunul gust, dispoziția sufletească și intelectuală, au mers

mână în mână, cu dorința de a oferi publicului momente de bucurie și de satisfacție estetică. La cererea insistentă a spectatorilor, distinșii interpreți au oferit două bis-uri pline de vervă și strălucire: o prelucrare după *Alla turca* de Mozart și o piesă de jazz.

Participarea la acest eveniment de înaltă ținută artistică mi-a confirmat ideea că muzica trebuie ascultată cu un

model aflat undeva în conștiința spectatorului - suficient de departe pentru a nu împiedica receptarea directă, dar în același timp suficient de pregnant pentru ca receptarea să fie imposibilă în afara lui. **Duelul viorilor**, ediția a treia a fost o reușită artistică incontestabilă, care presupune, speram, spre bucuria spectatorilor (și a tuturor factorilor implicați), repetarea ei, pe aceeași scenă, cu aceeași protagoniști în toamna anului 2014. (Foto: Constantin Barbu)

Gabriel Croitoru, Horia Mihail, Liviu Prunaru

Kreisler. Publicul a admirat desfășurarea imprevizibilă, plină de culoare și de originalitate a discursului muzical, redat de interpreți cu noblețe și fantezie. A urmat celebrul **Studiu în formă de vals** de Saint Saëns-Ysaye, în care Gabriel Croitoru a transmis o gamă largă de sentimente, de la interiorizare meditativă la entuziasm debordant. Violonistul a reușit să realizeze o sinteză fericită a elementelor muzicale, poetice și picturale, dezvăluind în același timp

Wagner (din ciclul **File de album**) și **Souvenir de Moscou** de H. Wieniawski. Spectatorii au fost impresionați de calitatea de excepție a prestației artistice, în egală măsură sensibilă, echilibrată, armonioasă și inteligent condusă.

În partea a doua a concertului, cei doi violoniști s-au aflat împreună pe scenă, unde au prezentat **Grand Duo Concertant nr. 3** de Charles de Bériot și **Serenada nr. 2 opus 92** pentru două viori și pian de Christian

Pe marginea unui itinerar violonistic

Corina BURA

De mai bine de 4 săptămâni, râuri de cerneala au curs pe imprimantele din tipografiile cotidianelor și revistelor care au avut bunăvoința să consemneze și să urmărească desfășurarea acestui mare eveniment, acestui cadou pe care Providența, cu mijloacele ei aparent bizare dar totdeauna eficiente, îl face oamenilor de cultură și de bunăvoință nu numai din România ci de pretutindeni. Pentru noi, cei din „lumea veche” această desfășurare de mare anvergură este un cadou prin care ne „încărcăm bateriile” pentru o lungă bucată de vreme și, cu toate că la un prim contact, acest itinerar poate apărea a fi epuizant, în ziua când are loc ultimul concert, când se cântă ultima simfonie al cărui acord final se stinge împreună cu luminile scenei, simți un profund regret că, deocamdată, nu mai există un mâine pentru a da un restart... cu orice preț! Parcurgând consemnările care fixează cu tuș opiniile unor personaje ale căror cunoștințe nu pot fi puse la îndoială, exprimând într-o mare măsură aceleași impresii pozitive, constructive, am remarcat și formulări răutăcioase, care reprezentau un suport pentru desfășurarea altor idei „la modă”, fără de care cei superficiali nu ar acorda „bunăvoință și atenție”, procedură care ne amintește de un timp, nu foarte îndepărtat din punct de vedere istoric, în care tot ceea ce se scria indiferent de domeniu trebuia „politizat”. Dacă aceste opinii veneau din partea unor persoane socotite vârstnice, purtătoare de etichetă marca „Nostalgia” ar fi fost să spunem de înțeles, dar blogerii și așa-ziii specialiști nici nu prea realizează cum au fost „acele timpuri” despre care își permit să comenteze - pentru că nu existau ca să poată emite judecăți de valoare - alăturându-se unui „cor” care mai are foarte multe de învățat în ce privește acuratețea. Desfășurarea aparent stufoasă din caietul Festivalului a avut de îndeplinit o temă precisă, aceea de a oferi produse de calitate pentru *toate* gusturile: muzică de

act de acest fel i se conturează alcătuirea cu ani înainte, chiar dacă bunele intenții sunt o realitate. În pofida a tot ce se crede - eronat, bineînțeles -, orchestrele mari, soliștii, dirijorii și cântăreții nu se găsesc pe toate drumurile, ei fac parte dintr-o elită planetară, ridicată pe suportul unui învățământ artistic care descoperă talente, le instruieste, le aduce la un nivel corespunzător competiției, le plasează în circuitul internațional cu ajutorul impresarilor. Este vorba despre un învățământ care educă publicul în spiritul bunului gust și generează ridicarea nivelului cultural autohton. Am fi naivi dacă am reduce totul la aspectul financiar; aici este vorba de mult talent, uneori de geniu, de instrucție adevărată, de muncă extrem de serioasă și nu în ultimul rând de logistică.

A consemna prin câteva cronici importanța acestui septembrie 2013, atât de complex în ce privește alcătuirea și derularea lui, este un demers destul de anevoios, pentru că, pe măsură ce începe derularea lui, rememorarea anumitor

Sergey Dogadin și Filarmonica Națională a Rusiei

evenimente pe care le socotim pentru început a fi cu totul ieșite din comun, capătă alte dimensiuni pe măsură ce ne îndepărtăm de ele, captivați fiind de tot ce absorbim „azi și acum”. A consemna ca într-o agendă zilnică tot ce s-a petrecut pare banal, așa că în cele ce urmează vom încerca să alcătuim un altfel de jurnal. Ediția a XXI a adunat sub aceleași cupole un număr foarte mare de violoniști soliști – am numărat 17: mai tinerii Sergey Dogadin, Vilde Frang, Anna Țifu, François Sochard, Alissa Margulies; exceptând pe Anna Țifu, ei se află pentru prima dată în România, iar dintre cei deja foarte cunoscuți amintim, în ordinea evoluției scenice, pe Pinchas Zukerman, Leonidas Kavakos, Laurent Albrecht Breuninger, Boris Brovtsyn, Lisa Batiashvili, Maxim Vengerov, Julian Rachlin, Hilary Hahn, Vadim Repin, Silvia Marcovici, Viktoria Mullova și Dmitry Sitkovetski. Expresia Poetului „floarea cea vestită a întregului Apus”, caracterizează optim această stare pentru că Vioara lui Enescu, privită ca instrument și literatură muzicală, reprezintă de multă vreme un fenomen care este aprofundat la nivel internațional și, după cum se vede, *Vraja există* cu adevărat.

1. **Sergey Dogadin** a fost unul dintre cei mai tineri violoniști din Festival și a interpretat 2 lucrări franceze: **Chausson** - *Poème* și **Saint-Saëns** - *Rondo Capriccioso* aparținând arsenalului romantic, completat cu un bis cu adevărat virtuos, *Paganiniana* de Nathan Milstein. Dogadin este un produs tipic al marii școli violonistice ruse, caracterizat printr-o tehnică impecabilă, forță și sunet strălucitor, iar viitorul pare a fi asigurat prin faptul că cei mai cunoscuți dirijori ruși (Gergiev, Simonov, Petrenko ș.a.) au participat deja la lansarea sa împreună cu cele mai renumite orchestre din Federația Rusă și nu numai. Însuși faptul că un artist de talia lui **Vladimir Spivakov**, celebru violonist, fondatorul orchestrei de renume mondial **Virtuozii din Moscova**, actualmente dirijor al **Filarmonicii Naționale a Rusiei** l-a cooptat în calitate de solist pentru un asemenea eveniment spune foarte multe. Seara oferită de acest ansamblu

Vladimir Spivakov

cameră (recitaluri solo, duo, cvartet, ansambluri baroc ș.a.m.d.), muzică simfonică, spectacol dramatic (operă clasică, operă baroc, operă în concert, balet sau sinteze moderne ale acestora) și multe altele. Nimeni nu a fost obligat să fie prezent la câte 3-4 spectacole pe zi, cum de-plângea cu „lacrimi de crocodil” una din cronicare... sau altcineva care se lega de motto-ul festivalului „Magia există”, numai din dorința de a demitiza ceva... sau totul, după cum este „recomandat”! Adevărații organizatori, care sunt agențiile de impresariat au avut toată bunăvoința să aducă pe scena românească tot ce a fost posibil și tot ce a fost mai bun pentru acest eveniment, pentru noi unic - și spun unic pentru că niciodată nu avem perspectiva desfășurării lui în viitor, oricărui

a fost una dintre cele care nu se uită, mai ales că deschiderea demarase în mare forță prin cele 2 seri ale ansamblului **Staatskapelle Berlin/ Barenboim/ Radu Lupu**, urmate de **Pittsburg Symphony Orchestra**, ultima prezentând și ea un program inspirat din literatura rusă alcătuit din *Concertul pentru pian nr.1* de **Ceaikovski** (solistă Yuja Wang) și mai ales de emoționanta *Simfonie nr. 5* de **Șostakovici!** Componenta Filarmonicii ruse este una de cea mai bună calitate, fiecare instrumentist fiind un adevărat solist, toți alcătuiind însă o echipă sudată la perfecțiune. Repertoriul a fost pe măsură; au fost redade cu aplomb și siguranță sonoritățile *Suitei nr.3 „Săteasca”* de Enescu, iar pentru cea de a doua parte *Simfonia I-a* de Rahmaninov. Totul a inspirat măreție, iar bisurile au fost și ele generoase: *Hora Staccato* de **Dinicu** - interpretată de un excelent trompetist al orchestrei, plasat imediat după *Suita nr. 3*, iar după simfonie au urmat *Dans ungar* din *Lacul Lebedelor* de **Ceaikovski**, *Dans Spaniol* de **Giménez** și *Dans Georgian* din *Gayaneh/ Hacıaturian*. Delir total!

2. La fel de tână violonistă de origine norvegiană, **Vilde Frang** – rămânem totuși în sfera vioarei și pentru faptul că marele omagiat al Festivalului a fost un extraordinar artist al arcului – a propus o lucrare care se cântă destul de rar, ceea ce nu înseamnă că nu are locul

ei binemeritat în repertoriul specific: *Concertul pentru vioară op.15* de **Benjamin Britten**, preferat probabil și pentru faptul că anul 2013 reprezintă o dată la care se aniversază 100 de ani de la nașterea unuia dintre cei mai cunoscuți compozitori moderni britanici (comemorare alăturată celei pentru Richard Wagner la care se consemnează 200 de ani de la naștere și 130 de la dispariție – frumos moment pentru

desfășurarea *Tetralogiei* sub bagheta lui **Marek Janowski** și **Rundfunk-Sinfonieorchester Berlin** și a bicentenarului nașterii lui Verdi). Delicată, sensibilă, cu un sunet nobil izvorit și de pe corzile instrumentului Vuillaume, Vilde Frang a lăsat o impresie adâncă pe un text care, deși prezintă elemente de mare dificultate, acestea nu sunt întotdeauna remarcate la adevărata

lor dimensiune, nefăcând parte din corpusul deja „clasic” (de tip Wieniawski sau Paganini). Lucrarea abundă în suprafețe lirice, așa că finețea înăscută a interpretei a găsit un spațiu comod de desfășurare. Presa a indicat lucrarea ca fiind *Concertul nr.2 (?) în re minor*, dar după știința noastră Britten a scris un singur concert pentru vioară (1939 rev. 1958) și unul pentru vioară, violă și orchestră în 1932 (desăvârșit de Colin Matthews, care nu are număr de opus). Dirijorul **Paavo Järvi**, la pupitrul **Orchestrai de Paris**, a prezentat în aceeași seară *Uvertura* la *Le Corsaire* de **Berlioz** și *Simfonia a III-a* cu orgă de **Saint-Saëns** avându-l drept solist pe organistul și compo-zitorul **Thierry Escaich** (cunoscut deja publicului românesc prin performanțele sale de la Atheneu Român). Cu toată dispoziția spre sonorități cu impact, degajate de furtunosul autor al *Simfoniei Fantastice* sau de monumen-talismul simfoniei cu orgă, s-a păstrat sunetul elegant și echilibrat al orchestrelor franceze.

3. **Pinchas Zukerman** are o viață artistică și carieră deja de mult împlinite. L-am admirat mai întâi pe filme intrate în patrimoniul clasic alături de Barenboim și Jacqueline du Pré, de pe discuri, pe urmă live la o ediție precedentă unde a interpretat magistral *Concertul de Bruch* și din concertul cameral de la Atheneu. De această dată

a venit însoțit de **Amanda Forsyth**, o extraordinară violoncelistă în compania căreia a interpretat dificilul *Concert pentru vioară și violoncel op.102* de **Johannes Brahms** în compania **Orchestrai Române de Tineret** condusă de entuziastul și neobositul prieten al românilor și al Festivalului, **Lawrence Foster**. Se pare că peste Pinchas Zukerman anii nu au trecut, sunetul său seducător păstrând aceeași rezonanță asemănătoare unui clopot de bronz pus în vibrație de cupola domului. Credem că epitetele sunt sărace pentru o asemenea interpretare în care elementul dramatic a stat în prim plan: frazele se derulau înfiorate de subtili crescendi, de varietate timbrală, de numeroasele tușe coloristice care dinamizau evoluția sonoră. Amanda Forsyth, nume de mare notorietate în branșa atât de rară a violoncelului a fost partenerul ideal, iar prestația pe suprafețele sale pur solistice a încântat o sală plină la refuz. Bisul a fost extras din recitalul pe care l-au susținut a doua zi la Palatul de Justiție, *Duo pentru vioară și violoncel op.7* de **Kodály**. Alături de pianista **Angela Cheng**, în spațiul și în fața unui public exclusivist, artiștii au interpretat *Trio-ul în re minor* de **Mendelssohn**, restul împărțindu-se între violoncel și vioară: **Schumann** – *Adagio și Allegro în La b op.70* și **Mozart** – *Sonata în Sol KV 301*, ce privilegiu! Revenind la concert, salutăm faptul că acest ansamblu a căpătat asemenea calitate încât să devină participant cu drepturi egale la un asemenea eveniment mondial. Într-adevăr, a excelat în dificilul opus aparținând lui **Dan Dediu**, *Frenesia pentru orchestră op.84*, a căru descătușare se asociază cu elanul unei vârste eroice și nu mai puțin cu ritmurile și sonoritățile hispanice raveliene din *Rapsodie espagnole*, *Alborada del Gracioso* și *Boléro*.

4. Ne reîntoarcem la tinerețe și la frumusețe cu violonista **Anna Țifu**, laureată a Concursului Internațional Enescu din 2007, în compania

Orchestrai Simfonice Naționale RAI și bagheta dirijorului en titre, **Juraj Valčuha**. A fost o surpriză alegerea unui concert modern, scris în 1987 de către **Philip**

Glass, unul dintre cei mai cunoscuți compozitori contemporani, care îndreaptă cultura publicului spre un alt fel de a scrie muzică, unul care atrage și creează, asemenea muzicii baroce, o dispoziție sufletească. Lucrarea se înscrie ca un strălucit exemplu al tehnicii minimaliste americane transpusă în genul concertant. Pentru a se reînscris pe palierul violonistic deja clasice, Anna Țifu a interpretat și celebra piesă *Tzigane* de **Ravel**, cu mult temperament și siguranță tehnică. Anna Țifu este deja o violonistă formată, cu un potențial artistic extraordinar și o prezență scenică

François Sochard

atractivă. Lucrările pentru orchestră propriu-zise, *Suita I op.9* de **George Enescu** s-a încadrat convingător în ethosul enescian prin sonoritate adecvată, desfășurare cursivă și acuratețe a textului, iar *Ritualul primăverii* de **Stravinski**, care reprezintă în orice program simfonic punctul de atracție, a primit aplauzele generoase ale sălii.

5. Pe ziua de 13 septembrie - care cădea într-o vineri seara - pe la 22.30 Atheneul era arhiplin în așteptarea primului concert cu program integral **Mozart** susținut de **Orchestra de Cameră din Lausanne** și **Christian Zacharias**. Programul s-a deschis cu *Simfonia concertantă pentru vioară și violă KV 364*, un opus pe cât de apreciat pe atât de dificil din mai multe puncte de vedere, fiind un model încă nedepășit al genului datorită tonalității, dimensiunii și încărcăturii emoționale. Excelentul violonist **François Sochard**, laureat al mai multor concursuri internaționale, discipol al celebrului Pierre Amoyal, unul dintre renumiții elevi ai lui Jascha Heifetz s-a remarcat tocmai prin caracteristicile acestei „filiații”: sunet plin, de mare expresivitate și tehnică strălucitoare care a apropiat lucrarea de stilul violonistic italian. Alături de violista **Eli Karanfilova**, a cărei măiestrie instrumentală devine „partener” egal în lirism și putere de comunicare a evoluat cu siguranță și sincronizare excelente. Textul *Concertului*

pentru pian KV 450, care stă cu fața mai mult spre un stil galant, a permis interpretului o desfășurare cu mare impetuozitate, momente explozate cu dibăcie, libertăți agogice, iar cadențele, scrise chiar de Mozart au dat măsura virtuozității sale. În ce privește *Simfonia în sol KV 550*, **Zacharias** a realizat un mare arc sonor, care a plecat de la primul enunț gingaș al temei spre complexitatea Finalului, imprimând o tragică sonoritate acestei lucrări a suferinței, violenței și mahnirii.

6. Seara următoare a aparținut unei alte tinere violoniste, **Alissa Margulies** alături de **Orchestra d'Île-de-France**. Inițial trebuia să interpreteze Concertul nr.2 de **Bartók**, dar o schimbare de ultimă oră a determinat-o să se prezinte cu *Concertul pentru vioară op. 47* de **Sibelius**. Temperamentul ei vulcanic s-a potrivit cu dramatismul scriiturii pe care l-a redat cu preaplina patosului aflat în conținutul acestei creații specifice Romantismului nordic. Tonul ei frumos a fost pus în valoare pe mișcarea mediană și în bisul – *Adagio* - extras din *Sonata I-a* de Bach. Totuși seara a rămas memorabilă prin prezența dirijorului orchestrei, **Enrique Mazzola** care a reușit un **Berlioz** (*Simfonia fantastică*) de zile mari, eliberat de orice tentativă care ar încălca normele bunului gust și ale eleganței franceze. Dirijând fără partitură, prin gestică foarte precisă, cu intenții clare și logice, **Mazzola** a lăsat muzica să pătrundă în mintea și sufletul ascultătorului și a solicitat la maximum concentrarea orchestrei.

7. Violonistul **Leonidas Kavakos** este o apariție binecunoscută a publicului bucureștean. Cu mai bine de un deceniu în urmă susținea tot aici un recital de muzică franceză. Substanțialul său palmares înregistra și integrala *Capriciilor* de **Paganini**...de atunci aparițiile sale au

Leonidas Kavakos

fost din ce în ce mai apreciate, evoluția lui pur artistică fiind extraordinară. *Concertul în Re* de **Brahms** a primit cele mai înalte

calificative atât din partea publicului cât și a cronicii de specialitate. **Kavakos** a reușit să sensibilizeze la maximum compacitatea discursului muzical fără a împieta cu nimic echilibrul impus de țesătura atât de perfectă ca proporție și densitate. Aspectele cadențiale ale primei mișcări au fost extrem de elaborate și au plasat acest concert în perimetrul cu adevărat romantic, departe însă de orice ar contraveni bunului gust, iar finalul s-a desfășurat într-un tempo deosebit de mișcat, potrivit calităților sale tehnice. Aclamațiile la scenă deschisă au fost răsplătite cu dramatica *Allemanda* din *Sonata a IV pentru vioară solo* de **Ysaÿe** și cu celebrul *Andante* din *Sonata a II-a* de **Bach**, ultima fiind cântată în cheia stilului baroc. Violonistul a stat pe scenă o oră și a fost cu adevărat cotelat ca fiind una dintre cele mai bune performanțe ale Festivalului. La aceasta și-au dat concursul **London Philharmonic Orchestra** condusă de **Vladimir Jurovski**; în partea a doua a seriei s-a cântat *Simfonia a III-a op.21* de **George Enescu**. Poate că dirijorul a socotit-o, asemenea lui **Wilhelm Berger** ca fiind „o meditație în trei acte-poeme asupra muzicii înseși”, deoarece din desfășurarea ei s-a desprins mai mult caracterul meditativ amplificat și de tehnica de compoziție, ciclică, pe care exegeții o consideră înfrățită cu cea a lui **Liszt** și **Berlioz**. Credem că ori de câte ori se va cânta această simfonie, indiferent ce va descoperi interpretul-estetician-dirijor, ea va fi din ce în ce mai aproape de sufletul omului.

8. La Sala Auditorium a avut loc un foarte interesant Recital de sonate pentru vioară și pian în ciclul *Enescu și contemporanii săi*. Pe acest podium, deseori ignorat de marea masă, dar atent observat de cunoscători, se petrec an de an foarte multe lucruri interesante, dacă ar fi să amintim doar de replicile edițiilor precedente când au evoluat **Ilya Gringoltz** sau **Patricia Kopatchinskaya** împreună cu **Mihaela Ursuleasa**. Anul acesta violonistul **Laurent Albrecht Breuninger** și pianistul **Thomas Duis** au fost protagoniștii unui recital extraordinar alcătuit din lucrări aparținătoare literaturii muzicale franceze. Alături de binecunoscute *Sonată L 140* de **Debussy** a figurat ampla *Sonată pentru vioară și pian op.23* scrisă de **Louis Vierne**, un mare compozitor, organist (la *Nôtre Dame de Paris*) și profesor (la *Schola Cantorum*) care a trăit între 1870 – 1937, binecunoscut în lumea organică. Se pare că lucrarea a făcut parte din repertoriul enescian, iar dificultățile, mai ales cele pianistice pun la grea încercare rezistența interpreților. Trebuie amintit că violonistul a cântat totul din memorie, cu

maximă precizie și o aleasă implicare emoțională. De fapt Breuninger este binecunoscut pentru restituirile pe care le face literaturii violonistice, înregistrând lucrări rare precum Sonatele de Furtwängler, Concertele pentru vioară de Ysaÿe și Karłowitz ș.a. Thomas Duis este partenerul pe care orice interpret l-ar dori, cu o muzicalitate care se pliază pe cele mai subtile intenții ale partenerului, foarte echilibrat din punct de vedere sonor, cu logică instrumentală și cu temperament. *Sonatei a III-a de Enescu* i-au imprimat o alură mai neobișnuită; Breuninger, fiind și compozitor, a privit-o și înțeles-o altfel decât suntem obișnuși de lecturile mai mult sau mai puțin aprofundate ale interpreților, demonstrând plurivalență datorată poate și faptului că este de cultură franco-germană. Recitalul s-a încheiat cu o mare demonstrație tehnică în *Tzigane de Ravel* și cu 2 bisuri ale lumii lui **Fritz**

Maxim Vengerov

Kreisler.

9. ... și lanțul a continuat, zilnic alți interpreți, alte școli, alte instrumente faimoase. **Lisa Batiashvili**, foarte cunoscută pentru interpretările ei elevate și perfecte, a încântat în frumosul *Concert nr. 1 în Re major de Prokofiev*. **Royal Concertgebouw** nu și-a dezmințit faima atunci când a atacat primele replici ale *Rapsodiei I-a în La de Enescu*. Este o mare bucurie să ascuți interpretările atât de rafinate cu care ne-au obișnuit marii dirijori. Ei au abordat cu stil aceste pagini, evitând prin toate mijloacele trivializarea care este

Lisa Batiashvili

acum la modă în alte sectoare artistice! De asemenea au fost extrem de reușite extrasele din baleturile de **Prokofiev-Romeo și Julieta**- și **Stravinski – Pasărea de foc**. Sunt cumva rețete sigure, cu structuri sonore deja cunoscute dar care, tocmai prin interpretările de înaltă ținută cizelează gustul publicului, și toate acestea sub bagheta lui **Mariss Jansons**. Revenind la violonistă, textul concertului i-a permis să-și etaleze coloritul extraordinar al paletei timbrale, pasaje transformându-se într-un sublim susur în registrele acute, pe contururi ascendente sau pe ornamentarea temelor. Caracterul de *Scherzo* al mișcării mediane a relevat capacitățile de redare ale narativului prokofievian, elegant, cu umor și îndrăzneală. Lisa Batiashvili a omagiat prin bisul intitulat *Oduri*, centenarul nașterii compozitorului georgian **Alexei Machavariani**.

10. În ziua următoare, 24 septembrie, **Maxim Vengerov**, revenit de mai bine de un an pe podiumul de concert în calitate de violonist a făcut un adevărat tur de forță la Atheneu cu 3 concerte: mai întâi *Dublul concert în re minor de Bach*, alături de românul **Vlad Stănculeasa** (actualmente concert-maestru la

Göteborg Sinfoniker) și **Mozart – Concertele nr.3 KV 216 și nr. 5 KV 219**. În afară de bucuria reîntâlnirii cu Idolul, suflarea violonistică românească a salutat alegerea acestui repertoriu a cărui interpretare restabilește cumva o abordare echilibrată a acestor bine cunoscute și mult cântate opusuri. În ce privește muzica aparținătoare Clasicismului Vienez, Vengerov a avut din totdeauna o atitudine destul de conservatoare fără a renunța la a fi el însuși: implicat, expresiv, captivant. Maxim Vengerov nu a renunțat totuși la baghetă și a condus cunoscuta orchestra „Virtuozii din București” pe sonurile tragice ale *Simfoniei 40 în sol*, destul de academic, fără efuziune inutilă. Totuși preferăm Violonistul!

11. În aceeași seară, la Sala Palatului a evoluat **Julian Rachlin**, deja un nume cunoscut de la festivalurile precedente. Înscriindu-se în seria artiștilor care au optat pentru *schimbare*, pentru un aer proaspăt în repertoriu – alături de Anna Țifu, Vilde Frang, Lisa Batiashvili ș.a. - Rachlin s-a desfășurat pe dificilul *Concerto en Ré de Igor Stravinski*, lucrare mai ermetică, solicitând resursele tehnice deosebite, pe care violonistul le-

a demonstrat pe deplin cu toate că scriitura și acustica sălii nu au fost un aliat al acestui demers. Rachlin s-a apropiat în cel mai autentic „stil” de intențiile autorului, prin vigoare, desfășurare energetică și temperament exploziv. Interesantă a fost viziunea lui în interpretarea *Sonatei a III-a Balada de Ysaÿe*, dedicată lui Enescu, oferită la bis. Protagonistii seriei au fost **Royal Stockholm Philharmonic Orchestra** dirijată de **Sakari Oramo**, care a început seara cu tulburătoarea *Suită a II-a de Enescu*, declanșând un proces interpretativ dominat de siguranță și profundă înțelegere a textului, de la densa țesătură contrapunctică a *Uverturii*, până la amplul *Bourrée*. În continuare, orchestra a răspuns cu multă participare, sunet elaborat și finețe în execuție la încheierea unui opus destul de greu de construit, este vorba despre *Simfonia I de Sibelius*.

12. **Hilary Hahn** a evoluat în tandem cu **Vadim Repin**. Mult așteptata artistă americană a fost însoțită de **Camerata Salzburg** și de dirijorul francez **Louis Langrée** tot pe contururile pline de farmec ale *Concertului nr 3 KV 216 de Mozart*...Violonistica ei este extrem de concentrată în mișcări și demonstrează vastele sale posibilități puse în folosul unei expresivități potențial nelimitate.

Hilary Hahn

Traseele frazelor au fost presărate cu reliefări discrete care au avut darul de a spori eleganța și conținutul expresiv al muzicii. S-ar putea vorbi despre paradox dacă ținem cont de feminitatea prin fragilitate și delicatețe asociată unui sunet puternic, de rezonanță excepțională. Interpretarea piesei *The Lark Ascending* scrisă de **Vaughan-Williams** a schițat un nou portret al violonistei – este de fapt o lucrare pe sufletul și sensibilitatea ei – prin care a ajuns la performanța de a ține sala, preț

de 10 minute, într-o liniște perfectă, evoluând luminos, lent, etemat, pe un desen foarte simplu în fond, colorat în fel și chip, suspendând respirația până când pasărea măiastră, alias Hilary Hahn s-a pierdut în înălțimi. Dirijorul Louis Langrée a încheiat festiv, cu *Simfonia Jupiter KV 551*, controlând profilul și caracterul temelor asemenea unui regizor care pune personajele în mișcare. Precum Jupiter, Mozart, prin bagheta dirijorului a înălțat apoteotic fulgerele complicatului contrapunct din Final.

13. Seara a continuat pe aceleași palier celest la Sala Palatului cu **Vadim Repin** în *Concertul pentru vioară nr. 2* de **Prokofiev**, acompaniat de **Mihail Pletnev** și **Orchestra Națională Rusă**. Despre fascinația pe care o degajă lirismul lui Repin nu mai există nici o îndoială, iar structura sonoră prokofieviană, narativul acestui Mozart al secolului XX și-a găsit interpretul ideal. Tehnica sa este deja legendară, iar *Vals-Scherzo* de **Ceaikovski** în varianta cu acompaniament orchestral a fost o adevărată lecție pentru tinerii elevi și studenți care stăteau pe margine, în picioare, observând și luând aminte. Repin a mai cântat cu sensibilitatea sa inconfundabilă superba *Melodie* de **Ceaikovski**. După pauză au urmat *Anotimpurile op.67* scrise de **Glazunov**, o lucrare care se poate asculta la radio din când în când dar foarte rar pe scena de concert. Pletnev a creat un spațiu intim, ireal în finețe și sugestii, în imagini sonore confortabile, și, așa cum foarte bine observa un critic, *ne-a adus aminte de bucuria lucrurilor simple*.

14. O seară într-adevăr rară au oferit-o marii interpreți ai lui Schubert: **Evgeny Kissin**, **Silvia Marcovici** și **Alexander Kniazev**. Cu toții sunt împliniți la modul absolut și au o experiență artistică uriașă care le permite o abordare cu totul specială a acestui univers atât de nepătruns pentru omul lipsit de sensibilitate și cultură. Este o sferă unde doar îngerii au acces. Dacă pentru Kissin a fost doar o continuare a recitalului susținut cu două zile mai devreme, pentru *Trio-ul nr.1 op.99* interpreții au meditat ceva mai mult, în sensul că însuși Schubert i-a hărăzit un destin misterios. L-a ascultat o singură dată într-un cadru privat și tocmai destinul lui ciudat a determinat alegerea lui pentru acest moment al Festivalului. Dacă ne gândim că în primele zile a existat un recital închinat lui Schubert, acum, spre sfârșit, ca într-un *Éternel Retour*, se va cuprinde întregul spațiu sonor cu această centură aparținătoare energiilor sale. Este greu de descris arta lui Kissin, de ea trebuie să te pătrunzi și credem că partenerii săi, la rândul lor niște artiști ieșiți din comun, au înțeles acest lucru con-spirând la tălmăcirea acestui opus. Sunetul atât de frumos al **Silviei Marcovici** și-a păstrat nealterate calitățile, expresia, căldura, sensibilitatea, iar talentul ei atrage hipnotic atenția oriunde s-ar afla. Asocierea cu muzicianul – violoncelist

Kniazev a fost una benefică, pentru că acesta din urmă are o nesfârșită capacitate de a se adapta timbral și dinamic pe sinuozitățile discursului muzical, la enunțul și preluarea liniilor melodice, în energia travaliului tematic.

15. Arătătoarele ceasurilor s-au apropiat de ora închiderii și ultimul concert din seria *midnight* încheie și el un alt cerc, poate în sens invers. **Europa Galante**, orchestra barocă aflată sub conducerea violonistului **Fabio Biondi** se afla pe același podium la începutul Festivalului cu programul **Vivaldi**; iată că

Silvia Marcovici

Viktoria Mullova, solista orchestrei **Accademia Bizantina** (din Ravenna), încheie cu un program **Bach**. Dacă pe Biondi și pe Mullova îi leagă pasiunea pentru restituirea într-o cheie corectă a muzicii secolelor XVII-XVIII, deci recreerea acestui univers așa cum l-au trăit și l-au înțeles cei care au produs muzică în acel timp, între Bach și Vivaldi există o legătură cu mult mai puternică decât pare chiar în urma unui studiu cu oarecare pretenții. Biondi este un excelent interpret de muzică barocă, pe care a început să o studieze de timpuriu și căreia i s-a dedicat în totalitate. Mullova vine din altă direcție, cântă în paralel și marele repertoriu al violonistului virtuoz și este implicată în multiple proiecte care nu vizează neapărat sfera muzicii preclasice. Tocmai pentru aceste motive felul ei de a cânta la vioară nu se aseamănă cu nimic, fiind o sinteză proprie, rezultată din multiplele tehnici și maniere pe care le abordează și care îi conferă ceva unic, dincolo de talent și de temperament. Colaborarea ei cu clavecinistul **Ottavio Dantone** a fost perfectă, iar dialogul celor 2 instrumente din BWV 1060 provine dintr-o transcripție făcută chiar de O. Dantone după un concert pentru 2 clavecine de Bach și care este mai cunoscut în varianta vioară

- oboi. Bach și Vivaldi, cei care au stimulat apariția concertului instrumental perfecționat de Mozart, ce ore pline de har în care toți acești artiști au oficiat pe altarul darului divin numit muzică!

16. Și a venit ceasul despărțirii, 28 septembrie, ora 19.30... **Royal Philharmonic Orchestra** condusă de **Cristian Mandeal**, solist **Dmitri Sitkovetsky** în *Caprice Roumain* de **George Enescu**. Mărturisim că de la început am fost entuziasmați ca violoniști de această partitură complexă, chiar dacă părerile au fost și încă sunt destul de împărțite. Nu ne referim la geneză ei, la tehnica în care este scrisă, la materialul inspirator ci la ceea ce autorul dorește să transmită cu adevărat prin intermediul acelor sonorități cărora exegeții le identifică originea. *Caprice roumain* are acea frumusețe stranie pe care o descoperi pe măsură ce îl ascuți mai mult, în diverse interpretări, desfășurate la oarece distanță. Când o abordăm trebuie să ne deschidem și să ne imaginăm cum ar fi cântat-o Enescu însuși: nimic lăută-resc, nimic îngroșat ci nobil, totul alcătuit din imagini fugitive, mai mult sau deloc conturate, asemenea întregii muzici pe care a scris-o și care se adresează imaginarului. Prima sugestie în acest sens ne-a dat-o mai demult interpretarea violonistului Jean Jacques Kantorow. Deși este natura lui este cu totul alta, provine cumva dintr-o cultură diferită, Dmitri Sitkovetsky a gândit în același fel această scriere care poate fi considerată un adevărat concert pentru vioară. Sonoritățile fine, transparente, pe

Viktoria Mullova

care nici densitatea orchestrală nu le poate muta pe alte trasee mai concrete, mai groase, efecte timbrale cum numai la Enescu pot fi întâlnite, toate s-au întâlnit într-o interpretare cu adevărat de mare clasă. Adio, cu *Simfonia a III-a în re minor* de **Mahler**, cea mai lungă lucrare din repertoriul standard și care timp de aproape 100 de minute ne-a pregătit despărțirea de acest minunat eveniment. Cristian Mandeal a reprezentat cea mai potrivită alegere pentru a da viață acestei construcții de tip catastrofic după cum

aprecia compozitorul Aurel Stroe, nu numai pentru că este un expert în Mahler pe care îl dirijează fără partitură, ci pentru că se simte extraordinar de confortabil pe plajele tematice uriașe pe care se desfășoară ideile compozitorului. Despre „programul” ei se spune că este asemănător *Genezei* pentru că se desfășoară în șase mișcări asemenea zilelor Creației, iar partea a VII-a folosit-o ca final în următoarea simfonie (*Viața cerească*) glorificând prin vocea sopranei (**Jennifer Johnston-Cano**) viața angelică în spațiul sideral, departe de nimicnicia terestră. Frumusețe, dramă, lumină, surâs, natură... fără sfârșit...

Gauthier Capuçon / Semyon Bychov/ Die Münchener Philharmoniker au concertat în seara zilei de 17 septembrie având în program *Simfonia concertantă pentru violoncel și orchestră op. 8* de **Enescu** și *Simfonia I-a* de **Mahler**. Cu ceva timp în urmă, mai precis în 2011 îl ascultam pe **Gauthier**

Capuçon într-un recital la Atheneul Român, eveniment organizat de Institutul Francez de Cultură, într-un recital (Schumann, Beethoven, Mendelssohn) acompaniat de Frank Braley. Tânărul violoncelist fusese nu demult recompensat cu premiul „Noul Talent al anului” care venea să se alăture altor mari premii internaționale. Încă de atunci am admirat imensul talent care se manifesta prin toată ființa lui, gândind că, dacă ar fi trebuit să recomandăm vreo figură a artei interpretative pentru un prototip al Artistului, cu siguranță alegerea s-ar fi oprit la Gauthier

Gauthier Capuçon

Capuçon. Cu atât mai mare a fost mulțumirea când am asistat la interpretarea acestei pagini enesciene care a fost considerată stranie la data apariției ei, dacă luăm în considerare tot ceea ce se petrecea în muzica vest-europeană în epoca respectivă, și chiar în literatura violoncelistică. Per ansamblu, avem de a face cu o *uriașă piesă lirică, în care orchestra nu constituie altceva decât o reverberație a instrumentului solist, o prelungire a lui în spațiul sonor* (Pascal Bentoiu). Tocmai această structură,

în care enunțul tematic se desfășoară neîntrerupt, a evidențiat și a pus în valoare sunetul foarte cald și generos al artistului, care a susținut cu multă ardoare această imensă desfășurare. Capuçon a colorat sunetul urmărind fiecare întorsătură a liniei melodice, s-a lăsat cuprins trup și suflet de acest câmp sonor, dăruind fiecărei note atenția cuvenită. Totul a demonstrat că stăpânește lucrarea dincolo de partitură și că dezvoltă discursul conform unui mod de frazare și accentuare în acord cu gândirea compozitorului. Finalul, cu virtuozitatea-i clasică, a fost abordat cu siguranță, suplețe și de ce nu? grație. Un violoncelist carismatic provenit din cea mai pură școală franceză, un dirijor care trăiește în Franța și un frumos text enescian...

Prezența *Simfoniei I-a în Re major* de Mahler, supranumită uneori și *Titanul* reprezintă un motiv cât se poate de

întemeiat pentru a te afla într-o sală de concert și mai ales când este vorba despre Filarmonica din München, o orchestră îngrijită și lansată de Sergiu Celibidache. Ca fapt inedit, Celibidache nu a dirijat Mahler, pe care îl admira pentru inspirația melodică dar dezaproba arhitectura. Fiind un opus atât de cunoscut, încredințat mâinilor și instrumentelor unor artiști extrem de bine puși la punct, într-un ansamblu de mare omogenitate, dirijat de Semyon Bychov, se poate spune că erau împlinite toate condițiile ca să asistăm la ceva de mare calitate...și așa a și fost, într-un fel. Superba Introducere, asemănată cu începutul *Simfoniei a IX-a* de Beethoven, dialogul instrumentelor de pe și din spatele scenei, pe urmă dezvoltările tematice, *Ländler-ul* cu *Trio*, variațiunile pe *Frère Jacques* și *Dall'Inferno al Paradiso*, ca „o expresie neașteptată a unei inimi profund rănite” – cum nota autorul – s-au succedat fără contrastele căutate pe care le-a impus tradiția. Dirijorul a preferat să creeze mai mult o atmosferă propice meditației decât să profileze capacitățile narrative și descriptive ale lucrării și, pentru acest motiv, a creat o stare de așteptare care a luat sfârșit doar odată cu simfonia. Semyon Bychov a etalat o concepție influențată poate de muzica franceză, deci mai puțin dramatică, dorind să estompeze șocul „catastrofei” și să acorde ascultătorului privilegiul de a decipta sentimentul și motivația care au generat această scriere. Dacă a urmărit într-adevăr acest lucru, a reușit cu prisosință.

Jordi Savall și Dinastia Borgia

Este un cadou al zeilor atunci când minunatele sonorități ale arcușului mănuit pe strunele violei lui Jordi Savall răsună mângâind delicat marmura sălii de concert...fie că provin din *Le concert spirituel au temps de Louis XV*, *El Cant de la Sibila*, *Battaglie & Lamenti*, *Diego Ortiz-Recercadas del Tratado de Glosas Roma 1533*, *The Celtic Viol*, *Mare nostrum* sau din compilațiile mai recente extrase din ethosul Orientului: *Ésprit des Balkans*, *Istanbul-Dimitrie Kantemir*, *Orient-Occident*, *Jérusalem*, *Diaspora Sefardi*. Fiind unul dintre marii specialiști în muzică veche, din Evul Mediu până la Barocul francez, Savall dezvoltă diferite proiecte în care, alături de echipele sale, de Arianne și Ferran Savall devine ambasador cultural al umanității înfrățind spiritele alese prin muzică. La actuala ediție a Festivalului George Enescu ansamblurile înființate și conduse de Jordi Savall (*Hespèrion XXI*- formație instrumentală specializată în muzică medievală și renascentistă, cu instrumentele aferente: viole, viele, oud etc., *La Capella Reial de Catalunya*, dedicată vocilor și *Le Concert des Nations*, cu instrumente clasice pentru

Jordi Savall

muzica secolelor XVII-XVIII) au adus în atenția publicului muzica renescentistă spaniolă. Strategia a fost foarte bine gândită deoarece a lega orice acțiune de numele faimoasei familii de origine spaniolă, *Borja*, nu face decât să declanșeze un imens interes, senzaționalul fiind alimentat de diverse scrieri:

romane de capă și spadă, piese de teatru (Hugo), opere (Donizetti) sau seriale de televiziune mai vechi sau mai noi. Spectacolul muzical a fost înregistrat pe 3 CD-uri (64 de numere) dintre care la Atheneu au fost prezentate 30 de titluri. Ele au realizat un itinerar sonor desfășurat pe 6 secole de istorie, care are începuturile la 1063 pe timpul când Valencia era ocupată de musulmani și până la canonizarea lui Francisc Borgia – strănepotul vestitului Papă – în 1671. Sunt înglobate astfel teme variate din folklorul arab-andaluz (*Mowachah Billadi*), al Anonimilor otomani (*Taksim, Makam, Lamento maur*), Anónimo sefardi (*Oracion en ladino*), cântece extrase din Cançoner de Montecassino, Cancionero Musical de Palacio (*Móxica*) Messer Fra Pietro de Hostia, Phillipus de Lurano, Josquin des Prez, Matheo Flecha, Bartolomeu Cárceres, Claude Goudimel, Cristobal de Morales, José Cabanilles. Textele au adus în atenție versuri de Jordi de San Jordi (1390-1424), unul dintre scriitorii timpurii ai epocii de aur catalane, ale lui Ausiàs March, poet medieval aparținând aceluiași Secol de Aur al literaturii din Valencia sau ale lui Garcilaso de le Vega, Bernardo Accolti, Antonio de Guevara, Fernández de Oviedo, Teresa de Jesús, Carlo Verardi (autorul scrierii *Historia Baetica*) ș.a. Aceste selecții au fost făcute în ideea unității de expresie care să apropie publicul de cultura renescentistă spaniolă care are alte caracteristici față de tradițiile mai cunoscute precum cea franceză, italiană sau flamandă. Muzica se desfășoară pornind de la piese instrumentale pline de viață, de energie și avânt, până la cele corale, de o eterată polifonie. De remarcat este și faptul că spațiul geografic vizat cuprinde, asemenea Ierusalimului, interferențe ale celor trei mari religii monoteiste, iar ascultătorul este invitat să se concentreze asupra unor izvoare istorice obiective care relevă fapte demne de luat mereu în considerare, referitoare mai ales la ocrotirea și susținerea artelor într-o perioadă de mare înflorire a acestora. Dacă publicul de cultură europeană este destul de familiarizat cu linearitatea polifoniei flamande sau cu rafinatele dansuri medievale, universul oriental a fost extrem de interesant și a încadrat cumva întreaga evoluție, de la *Mowachah Billadi* ASkara Min adbi Llama cu care a debutat concertul, până la *Lamento*-ul maur care evoca izgonirea acestora din regat, efect amplificat de

retragerea fizică a celor trei admirabili instrumentiști din perimetrul scenic. La fel de sensibil a răsunat și cvartetul bărbătesc în Oración aramea de la *Hagadá* de Pascua Judia. Întregul spectacol a urmărit calitatea și autenticitatea interpretării pornind de la stranii instrumente muzicale, continuând cu virtuozii care le puneau în rezonanță, până la frumoasele voci ale tenorului Francesc Garrigosa și contra-tenorului Pascal Bertin (care au făcut parte din grupa condusă de soprana Adriana Fernandez) și nu mai puțin ale fermecătorului tenor Lluís Vilamajo, baritonului Furio Zanasi și basului Daniele Carnovich. O remarcabilă prezență avut-o harpistul formației, a cărui prestație susținută ca densitate și dificultate la cele 2 tipuri de instrument a fost una dintre cele mai demne de laudă. Spectacolul a fost gândit într-un mare crescendo care a culminat cu gregorianul *Pange Lingua Gloriosi*, suprapus momentului canonizării lui Francisco de Borja. Astfel, traseul muzical a urmărit avatarurile acestei familii care, după episoade tenebroase – niciodată confirmate de istorie – își găsește mântuirea prin acest vlăstar întors cu fața spre calea înalt spirituală.

San Martin in the Fields

Orchestra **San Martin in the Fields** a revenit în Festival alături de Sir Neville Marriner, care într-o formă fizică de zile mari, să nu uităm că s-a născut în 1924, a dirijat două concerte consecutive, pe 20 și 21 septembrie la Atheneu, secțiunea *midnight*. Serile au fost dedicate integral Romantismului, prima într-un program **Edward Elgar** (1857-1934) și a doua lui **Mendelssohn** (1809-1847). Dacă cel din urmă este deja un obișnuit al afișelor din România, din Europa în general, creația lui Elgar nu este chiar atât de mediatizată;

Variațiunile *Enigma* și eventual *Concertul pentru vioară*, sunt lucrările care apar a fi mai cunoscute dacă s-ar face un sondaj în rândul celor care formează publicul ascultător. Pe cei doi compozitori îi desparte mai mult de jumătate de secol și în timpul când ecourile Romantismului german și francez se făceau auzite din plin în Europa continentală, Anglia abia se pregătea să intre în așa-zisa Renaștere târzie. Oricare ar fi fost circumstanțele istorice, astăzi englezii își fac un titlu de onoare (cum altfel într-o monarhie!) în a-i promova opera cu tot ce are ea mai bun și nu se înșeală fiindcă muzica lui Elgar este una dintre cele inspirate și poate „enigmatice” dacă ținem cont de

toate aspectele criptice pe care le propune și pe care nu le-a deconspirat, astăzi însă se pot face multe speculații. În frumoase sonorități orchestra a realizat XIV portrete-personaje-caractere încarnând sonor pe C.A.E. (Caroline Alice Elgar), H.D.S.-P (Hew David Stuart-Powell), R.T.B. (Richard Baxter Townsend) W.M.B. (William Meath Baker)...Nimrod (inspirat din Vechiul Testament sau de A.J. Jaeger) ș.a.m.d., iar în final EDU, o versiune germană a

Antonio Menses

propriului nume. Portretele sunt dezvăluite dual, prima imagine referindu-se la impresia lăsată de personalitatea în sine, pe urmă plasată în contextul unui anume eveniment. Interpretarea lui Sir Neville Marriner a relevat tocmai acest aspect în ideea realizării unui contrast care să convină actualelor tendințe interpretative dar să și păstreze echilibrul caracteristic epocii, acea distincție și reținere specific engleze atunci când vine vorba de exteriorizarea trăirilor.

Introducere și Allegro pentru orchestră de coarde op.47 – cu care a început seara - a avut drept țel final să etaleze virtuozitatea interpretului fie că este vorba de orchestră sau de cvartet de coarde și opusul apare ca un poem simfonic cu câteva teme importante. În fapt este un fel alcătuirea care vizează neobarocul, un concerto grosso răsădit la începutul secolului al XX-lea, care permite instrumentelor o multitudine de intervenții solistice care la rândul lor dau posibilitatea etalării virtuozității participanților la actul interpretativ. Această lucrare este considerată ca fiind „provocatoare” și se concentrează pe exhibiții tehnice mai ales la partida de vioară și de bass, astfel că și prin această alegere s-a pus în evidență - dacă mai era nevoie - calitatea acestei renumite orchestre.

Solistul serii, violoncelistul brazilian **Antonio Menses**, nu a fost ales

întâmplător, stilul său sobru fiind unul cât se poate de potrivit pentru aerul predominant contemplativ și elegiac care traversează lucrarea, *Concertul pentru violoncel op.85 (1919)*. La vremea când Antonio Menses intra în activitatea competițională exigențele erau altele decât astăzi; erau concursuri puține și un Premiu I la „Ceaikovski” însemna deja o carieră „garantată” ca să o numim așa, deoarece ele se acordau având în vedere și perspectiva unei evoluții ulterioare și nu reprezentau doar un moment al unei pregătiri sau seri reușite. Maniera în care se cânta la concursuri era alta, se puneau accent pe obiectivitate, perfecțiune, stil riguros, ceea ce pentru muzica acestui concert de violoncel este tot ce se poate mai recomandat. Concertul desfășurat pe 4 părți, presărat cu recitative a fost textul potrivit pentru sunetul cald și frazarea elegantă a solistului. Menses a dat dovadă de mare măiestrie când a captat sala timp de peste 30 de minute în desfășurări marcate de *Adagio*, *Lento*, *Adagio* și un final care se întoarce spre *initium*. Tocmai această aparentă uniformitate pune fantezia la încercare făcând din acest concert o piatră de încercare pentru interpret: fără a impieta cu nimic stilul și culoarea epocii să găsească acele mijloace pentru a-l aduce în modernitate. Cel de-al doilea concert susținut de faimoasa orchestră engleză *Saint Martin in the Fields* condusă chiar de cel care a înființat-o în 1959, Sir Neville Marriner, a propus un inspirat concert **Mendelssohn**, alcătuit din cele mai cunoscute lucrări ale compozitorului. Noaptea, fiind vorba iarăși despre ciclul concertelor *midnight*, a început cu cele 4 acorduri sumbre ale *Uverturii Ruy Blas*, intonate cu mult dramatism de către excelentul compartiment al suflătorilor, urmate de intervențiile metalice ale coardelor, într-un consens timbral, care, deja a declanșat imaginația celor care cunosc mai puțin textul lui Victor Hugo. Chiar dacă producția mendelssohn-iană în sau pentru genul dramatic este una de tinerețe și puțin cunoscută, ea evidențiază un deosebit talent în trasarea portretelor sonore pe care le vizează. A urmat celebrul *Concert pentru vioară în mi minor op.64* în interpretarea violonistului rus **Boris Brovtsyn**, aflat pentru prima dată în România. Pe podiumul Atheneului temele lui au răsădit de nenumărate ori de-a lungul timpului, sub arcușul unor violoniști intrați deja în legendă...și totuși Boris Brovtsyn a reușit să re-aducă acel suflu plin de ardore imprimat de școala lui David Oistrach, dublat de extraordinarele sale calități native: muzicalitate desăvârșită și ușurință tehnică; mâinile sale pluteau pe vioară, deși numai cunosătorul știe câtă tensiune și energie

este dirijată în degete pentru a stăpâni la un asemenea grad vitezele și presiunea arcușului în vederea realizării delicatelor schimbări timbrale și fineții *pianissimo*-ului. Boris Brovtsyn este un violonist care trăiește intens fiecare sunet emis pe instrumentul său de mare calitate (*la sonorité du violon est la sonorité du violoniste*, spunea odată un mare luthier). Frazarea sa, de o mare subtilitate este efectul îmbinării sensibilității cu știința de a sugera schimbări agogice fără a părăsi impulsul inițial al fluxului muzical. Pe suprafața unei singure trăsături de arcuș, care uneori pare fără sfârșit, se petrec mai multe „evenimente” care sunt realizate printr-o conducere inegală a vitezei acestuia, corelată cu presiunea și cu vibrato. Rezultatul este plastic, elegant și extrem de expresiv. Finalul concertului, *Allegro molto vivace* cu prima temă scherzando a evoluat cu bravură într-o perfectă suprapunere cu instrumentele de suflat, care îl însoțeau pe aceeași schemă ritmică dificilă. Pasajele figurate, perlate ale lui Brovtsyn aruncau scânteii în contrapunct cu tema a II-a, foarte lirică a suflătorilor, moment absolut genial al construcției concertului. Toate cadențele,

Boris Brovtsyn

de la cea mare, din partea I-a și cele mai mici, integrate în text s-au desfășurat cu mare virtuozitate. Și dacă nu fusese de ajuns, solistul a oferit un bis scris de compozitorul belgian Eugène Ysaÿe, *Chant rustique*, o temă cu variațiuni din ce în ce mai complexe nu numai tehnic dar mai ales muzical, motiv pentru solist să-și demonstreze întreaga bravură pe un text aparținător stilistic universului francez deosebit de rafinat. Pentru violoniști a fost „o seară miraculoasă”. Ca fost violonist, neobositul Sir Neville Marriner i-a asigurat un acompaniament de excepție.

Un altfel de Beethoven

Există concerte la care mergi la sigur. Ele sunt cele în care cântă orchestre catalogate de specialiști și melomani drept printre cele mai bune din lume și sunt conduse de vrăjitori ai baghetei, dirijori celebri ai lor sau ai altor orchestre de elită, cu care rezonează împreună într-un mod special și răspund stilistic, cu toată participarea afectivă la recrearea și redarea partiturilor din program. Mergi la sigur pentru că le-ai mai întâlnit, le-ai mai ascultat, te-au impresionat, te-au emoționat și au dăruit prin interpretarea lor, acea bucurie, mereu înprospătată de a te conecta cu universul particular al fiecărui compozitor cântat. Dar, din când în când, chiar și când mergi la sigur, apar surprize. Surprize bune, surprize rele sau pur și simplu surprize. Iar ele sunt oferite îndeobște de solist. Așa s-a întâmplat sâmbăta 21 septembrie, când am mers la sigur la Sala Mare a Palatului. Îl așteptam cu nerăbdare, mai ales că atât orchestra cât și dirijorul, de câte ori am avut ocazia să-i ascult, m-au impresionat și mi-au oferit trăiri deosebite. Nu o să mă opresc acum la ei, mai ales ca sunt de notorietate, excelentele calități din toate punctele de vedere ale orchestre Royal Concertgebouw Amsterdam, cât și a dirijorului ei Mariss Jansons. Voi zăbovi puțin doar asupra surprizei pur și simplu: pianistul Emanuel Ax. El a tălmăcit *Concertul nr. 3 pentru pian și orchestră* de L. van Beethoven atât de inedit și total diferit, pe de o parte de nouă modă, conform căreia trebuie să cânti foarte tehnic, curat, foarte tare și dacă se poate fără participare emoțională, modă în care din păcate au picat destui participanți la importante

eveni-mente, ca Festivalul Internațional „George Enescu” sau Proms-ul londonez, iar pe de altă parte, de tot ceea ce eram obișnuiți ca muzicieni să auzim. El a relevat, desigur nu singur, ci împreună cu această orchestră minune, care nu i-a fost doar acompaniator, ci și partener egal în povestea cântată, un altfel de Beethoven. Un Beethoven rafinat, elegant, dantelat, foarte romantic, chiar zâmbitor, vioi, dansant, ușor superficial și foarte puțin dramatic, spre final. M-a surprins. Prea eram familiari cu Beethoven titanul, cu un Beethoven dramatic, vulcanic, trist sau revoltat, cu un Beethoven a cărui calitate tulburătoare, este forța ce o are de a-ți răscoli, de a-ți transmite acele stări sufletești profunde, de care el însuși e stăpânit. În fond a fost și el un om. A iubit, a zâmbit, a glumit, s-a amuzat și din când în când probabil și-o fi permis să vadă cum e să fi superficial. Așa l-a înțeles și în orice caz așa l-a cântat Emanuel Ax. Iar performanța sa pianistică: cu multe nuanțe gingașe, fine, delicate, cu note perlate, curate, a subliniat această inedită latură a compozitorului. Am mers la sigur la acest concert. Dar, am avut și o surpriză pur și simplu. Pentru că nu e de aici de colo și nici la îndemână să auzi un astfel de Beethoven.

Emanuel Ax

Frumusețea începutului

Anul acesta, interpretii „Pietii festivalului”, au fost o revelație. Mândrii, talentați, bucușori, fără angoase și afaniseli, neatinși de curente obscure, recunosători că și-au găsit și meritul locul pe afișul imens ce poartă numele marelui George Enescu, ei au cucerit auditoriul. Elevi ai școlilor și liceelor de muzică, studenți ai Universității de muzică din București și ai conservatoarelor din țară - foarte mulți la număr - au umplut cu bucuria lor de a dăruți muzică de și cu calitate, acel spațiu ce leagă, nu numai la propriu, cele două săli importante unde au avut loc concertele grele: Ateneul și Sala Mare a Palatului. De-a lungul anilor, am mai văzut muzică în spații libere: la Viena, la Bruxelles, la Zürich, la Londra, dar aici, ceea ce am urmărit afară, mi s-a părut absolut special. Deși totul se desfășura pe sunete de claxoane, în fața unui public care venea și pleca, unii cu cate un pateu și o bere în mână, asta chiar nu a contat.

Nu a contat pentru că cine a trebuit să-i asculte erau acolo: melomani cultivați, profesori, muzicologi, critici, impresari, de aici sau din lume. Și aplaudau, se entuziasmau, lacrimau, se emoționau, în fine, trăiau

momentul. Nu a contat nici căldura sau frigul, ploaia sau vântul ce făcea să danseze, de fapt chiar să zboare de-a dreptul partiturile sau stimele, pentru că cine a trebuit să-i asculte erau acolo și i-au admirat. Ca să-l citez pe Alexandru Odobescu care scria la începutul celebrului sau Pseudokineghetikos (pentru cine nu știe - Fals tratat de vânătoare) „et in Arcadia ego”, adică „și eu am fost în Arcadia”, adică în paradis. Păstrând proporțiile, Piața George Enescu din timpul acestei ediții a festivalului cu același nume, a fost un Paradis sonor, un Paradis al candorii și emoției neîngrădite. Pe lângă calitățile interpreților, parcă, de la an la an, din ce în ce mai complexe și mai vulcanice, pe lângă curajul și încrederea în abordarea unor partituri celebre de Mozart, Brahms, Beethoven, Grieg, Paganini, Bach, etc, de mare dificultate tehnică și artistică, executate nu de puține ori impecabil, ei, tinerii, elevii și studenții, au demonstrat odată în plus, dacă mai era nevoie, și cred că era, ca Muzica poate fi slujită oriunde, cu condiția să o simți și să o poți transmite semenilor. Mulți dintre ei au putut. Sigur, că după elevii și studenții, în fiecare seară urmau ori filme documentare despre George Enescu sau ediții precedente ale festivalului, ori, de cele mai multe ori,

concerte și recitaluri ale unor formații și artiști profesioniști din țara și străinătate, întregind astfel tabloul unor evenimente de excepție în aer liber. Atât cât am văzut, mie mi-a plăcut nesp. Iar faptul că recitalurile și concertele s-au desfășurat pe un podium foarte bine construit și cu locuri în audiență de cel puțin două sute de scaune, adaugă o notă bună și serioasă organizatorilor ce merita felicitată.

Ceea ce scria Odobescu la începutul celebrului său Pseudokineghetikos, „et in Arcadia ego”, s-a potrivit mănășă pe piața festivalului pentru că, nu? și eu am fost în Paradis. În Paradisul unor tineri de vârste diferite care au trezit emoții și le-au făcut să vibreze în sufletele noastre prin tălmăcirii personalizate, dar curate și de puternică rezonanță a muzicii unor mari compozitori din marea istorie.

Câmpina, stagiunea muzicală 2012-2013

Cornelia BRONZETTI

Stagiunile muzicale câmpinene inițiate și organizate, începând din 1990, de Societatea Filarmonică din Câmpina și Asociația Culturală "Sempre Concerto", împreună cu Primăria Municipiului, Casa de Cultură „Geo Bogza”, Parohia "Sfântul Nicolae" și Muzeul memorial "B.P. Hașdeu", constituie pentru melomanii câmpineni și din orașele învecinate momente de mare bucurie.

Bienal (următorul în 2014), se adaugă vieții muzicale, Concursul internațional de Vioară "Cornelia Bronzetti" (până la 21 de ani) și anual are loc Concursul Național de pian, pentru copii.

Astfel există permanent în Câmpina evenimente muzicale oferite de artiști consacrați de renume internațional, români și străini, precum și de vârfuri interpretative ale generației tinere din mai multe țări, laureați de concursuri naționale și internaționale, elevi și studenți cu premiul 1 și la Concursul Internațional din Câmpina.

Primul concert simfonic, din stagiunea care s-a încheiat în organizarea Societății Filarmonice din Câmpina, a avut loc sâmbătă 3 octombrie 2012 ora 12 în Sala mare a Casei de Cultură "Geo Bogza" sub bagheta dirijorului Andrei Iliescu cu un program "W.A. Mozart", având ca soliști pe Viniciu Moroianu în *Concertul pentru pian și orchestră nr. 27 în Si bemol major*, pe violonistii Corina Bura și Ladislau Csendeș în *Concertone p. 2 viori și orchestră în Do major* și pe cântăreața Ștefana Tiron în "Laudate Domine" pentru soprană și orchestră.

Cel de al doilea concert simfonic, în aceeași organizare, a adus pe scena sălii mari a Casei de Cultură, "Geo Bogza", luni 8 aprilie 2013, o orchestră formată din studenți ai Universității Naționale de Muzică din București, care sub bagheta dirijorului Dumitru Goia, și a studenților clasei sale de master "Dirijat Orchestră", Bianca Oprea, Răzvan Apetrei și Rebecca Mihai. Soliștii concertului au fost pianistul Viniciu Moroianu, în *Concertul nr. 2 în Si bemol major* de L. van Beethoven și violoncelistul Radu Croitoru în *Concertul nr. 1 în Do major* de J. Haydn.

Programul a mai cuprins Uvertură la Operă "Bastien și Bastienne" de W.A. Mozart și *Simfonia nr. 5 în Si bemol major* de Fr. Schubert. Prin acest concert aniversar, Societatea Filarmonică din Câmpina a sărbătorit 23 de ani de la înființare, în 1990.

Ultimul concert, cu orchestră de cameră, a avut loc la 18 mai 2013 ora 12, când sub bagheta dirijorului Alexandru Ganea, a concertat în aceeași sală, Orchestră de Cameră, "Universitaria", având ca solist pe violonista Cornelia Bronzetti. Programul concertului a cuprins: W.A. Mozart - *Divertimento în Re major KV. 136*, A. Vivaldi - *Concert în Si bemol major op. 4*, "La Stravaganza" pentru vioară și orchestră, G.Ph. Telemann - *Concert în Si bemol major pentru vioară și orchestră de coarde* și J. Haydn - *Simfonia nr. 49 în fa minor Hob. 1:49 "La Passione"*, concert foarte apreciat de public.

Deasemeni foarte apreciat de melomanii câmpineni a fost și concertul violonistei Alexandra Bobeico, care a cântat, acompaniată de pianista Clementina Ristea Ciucu, în 2 iunie 2013 la Parohia "Sf. Nicolae". Programul tinerei violoniste (laureată a multor concursuri naționale și internaționale, între care și Câmpina), a cuprins lucrări de J.S. Bach, N. Paganini, P. Sarasate, G. Enescu, H. Vieuxtemps, lucrări pe care, le-a cântat la Praga și în Cehia, invitată la decernarea Marelui Premiu "Concertino - Praga", pe care

l-a obținut, ca reprezentantă a României în 2013.

Dintre laureații cu premiul 1 și premiile speciale la Câmpina, violoniști, care au în palmares încă multe recunoașteri pe scene de concert și

concursuri în România și Europa și care au susținut concerte la Câmpina, Sinaia (Muzeul memorial G. Enescu) și Filarmonica "G. Enescu" (saLa mică) în cadrul ciclului "Concertele de marți" pentru tineri interpreți de valoare, violonista Darya Varlamova din Minsk - Belarus a revenit și la Câmpina 21 aprilie, și Ateneul Român (Sala mică), 23 aprilie 2013.

Împreună cu pianista Zhanna Varlamova, Darya aduce un omagiu lui G. Enescu, ambele interprete, prin cântul sensibil, visător, dramatic, povestitor, ardent, pasionat, cu o mare forță de expresie,

cum și-ar fi dorit compozitorul însuși în *Sonata a 3-a în la minor* (în caracter popular românesc). Interpretele au intuit și realizat capodopera enesciană în cele mai mici amănunte, cu o maximă acuratețe instrumentală și o infinită paletă de tușeu, culori, timbre și nuanțe ale sunetului, proprii numai marilor interpreți. Maturitatea interpretativă a Daryei Varlamova este impresionantă pentru cei 19 ani ai ei. *Sonata* de Debussy și *Poemul* de Chausson au fost cântate cu o profundă știință a stilurilor și a mijloacelor de expresie instrumentală, care, la ambele piese

solicită, în special, imaginația violonistului și o mânăuire abilă în cele mai mici detalii a instrumentului. Saint-Saëns - *Ysaÿe*, studiul în formă de vals, a încheiat acest program, care, într-o interpretare de excepție a celor două muziciene, a captivat publicul din Câmpina, Sinaia și București, printr-o ținută muzical - instrumentală de cel mai înalt nivel.

Ultimul concert din stagiunea câmpineană 2012-2013 a avut loc la Parohia "Sfântul Nicolae" în 30 iunie ora 17 și a fost susținut de tânărul violonist Andrei Radu din Târgoviște împreună cu pianista Olga Babadjan. Între cele 28 de premii naționale și internaționale obținute în România și Italia, se numără 7 premii 1, între care Concursul de la Câmpina și Olimpiada națională de interpretare 2013.

Programul concertului cameral a cuprins sonate și piese de J.S. Bach, G. Tartini, W.A. Mozart, N. Paganini, H. Wieniawski, G. Enescu, B. Bartok și a constituit o piatră de încercare pentru un tânăr de 16 ani. Andrei Radu are posibilități nelimitate, interpretativ și instrumental. Analiza muzical - instrumentală și finisarea amănuntelor este impresionantă pentru vârsta lui, ceea ce mă determină să cred că evoluția sa, ca interpret, va fi constant ascendentă.

Programul foarte greu și lung a fost, împreună cu distinsa pianistă și organistă, Olga Babadjan, realizat foarte frumos în cele mai mici amănunte. Cred că, în contact permanent cu toate stilurile muzicale și în aparițiile scenice susținute, Andrei Radu se va împlini ca muzician și violonist matur.

În rândurile de mai sus am încercat, în măsura participării sau ascultării unor concerte, să prezint o parte a stagiunii muzicale din Câmpina, care însă a mai cuprins manifestări frumoase, foarte apreciate de melomani, pe care nu le-am putut asculta și cuprinde.

Viniciu Moroianu

Adunarea Generală a Asociației Naționale Corale din România

Al. I. BĂDULESCU

Continuând o frumoasă tradiție, în zilele 15-16 iunie ac., în municipiul Constanța, a avut loc cea de-a 23-a ediție a Adunării Generale a Asociației Naționale Corale din România, organizație afiliată la Federația Corală "Europa Canta".

Cu doi ani în urmă, la Adunarea Generală ce a avut loc în orașul Marii Uniri și al Reîntregirii Neamului -

Voicu Enăchescu

Alba Iulia, a fost ales noul comitet director, în funcția de președinte fiind reales dirijorul și fondatorul prestigioasei formații corale de cameră Preludiu, Voicu Enăchescu, directorul Centrului Național de Artă "Tinerimea Română".

Înființarea acestei asociații cu 23 de ani în urmă a fost o lăudabilă inițiativă, dar și o vitală necesitate pentru a impulsiona - în noile condiții social-politice din țara noastră după revoluția din decembrie 1989 "continuitatea activității corale din România, afirmarea valorilor interpretative și de creație muzicală atât în țară, cât și în străinătate".

Cea mai recentă dovadă în acest sens este organizarea celei de-a treia ediții a stagiunii corale bucureștene "Paul Constantinescu", ce a cuprins un ciclu de peste 30 de concerte corale de înaltă ținută artistică, cu un repertoriu variat și reprezentativ din marea creație corală, clasică și contemporană românească, concerte ce au avut loc în Aula Palatului Cantacuzino, pe scena Studioului "George Enescu" a Universității Naționale de Muzică din București și în diverse locașuri de cult din capitală, dar și din țară.

În darea de seamă prezentată de președintele Asociației - dirijorul Voicu Enăchescu - au fost aduse în prim-plan o seamă de manifestări și activități de rezonanță - pe lângă continuarea stagiunii de concerte "Paul Constantinescu", printre care: participarea Asociației la organizarea și susținerea unor evenimente muzicale corale de pe teritoriul țării, printre care: Festivalul Coral Internațional "D.G. Kiriac", ce se desfășoară de peste două decenii în orașul Pitești;

Festivalul Coral Internațional "Ioan D. Chirescu" - inițiat de oficialitățile locale din orașul natal al ilustrului compozitor - Cernavodă - aflat în prezent la cea de-a 31-a ediție; Festivalul Coral "Timotei Popovici" de la Caransebeș; Festivalul Coral Internațional "Pastorală" din municipiul Focșani; Reuniunea Corală "Valentin Băișan" din zona Maramureșului; Festivalul Coral "Cu noi este Dumnezeu", ediția a 22-a, de la Orăștie și multe altele.

O importantă realizare a conducerii Asociației este tipărirea unui excepțional Buletin informativ care a ajuns în acest an la numerele 19-20 (editor Alina Pârvulescu), prilej de a cunoaște direct o seamă de activități de referință ce au loc în domeniul promovării muzicii corale - arta cea mai intim legată de viața omului, dar și despre unele evenimente ce au loc pe plan extern sau în activitatea membrilor Asociației.

Lucrările Adunării Generale s-au desfășurat în superba sală de protocol a Casei de Cultură a Sindicatelor din municipiul Constanța și au fost onorate de Î.P.S. Teodosie, Arhiepiscopul Tomisului, care, în calitate și de vicepreședinte al Asociației, a investit, prin neobosita sa activitate de promovare a muzicii corale religioase și laice în zona Dobrogei și nu numai, imensa sa dragoste și pasiune pentru această comoară a vieții noastre spirituale, punând la dispoziție întreaga asistență, sprijin și din punct de vedere financiar.

În final, președintele ANCR - Voicu Enăchescu a înmănat două diplome: o diplomă de excelență Î.P.S. Teodosie, arhiepiscopul Tomisului - pentru excepționala sa activitate de sprijinire a mișcării corale românești, religioase și laice din zona Dobrogei și prof. dr. Al.I. Bădulescu pentru întreaga sa activitate "care dacă ar trebui să o prezentăm, prin tot ceea ce a realizat în cei peste 60 de ani nu numai în domeniul muzicii, dar și în celelalte sectoare ale culturii și artei din fosta regiune Ploiești și județul Prahova, ar trebui să mai rămânem aici una-două zile".

Programul consfăturii din prima zi s-a încheiat cu un superb concert coral susținut de formația corală a Arhiepiscopiei Tomisului, dirijată de diaconul Iulian Dumitru, care a cuprins lucrări de referință din patrimoniul muzicii religioase, dar și a celei laice, semnate de renumiții compozitori Ion D. Chirescu, Nicolae Lungu ș.a.

În cadrul întâlnirii finale, pe lângă cuvântul de învățătură rostit de I.P.S. Teodosie, soliști de excepție ai Corului Catedralei, Iulian Coman, Bartolomeu Trofin și Alexandru C. au interpretat o seamă de bijuterii din creația noastră populară, adevărată comoară pe care, după cum afirma în perioada interbelică, cel mai mare muzician român, George Enescu, ne putem mândri, pe bună dreptate, în lume.

A fost, fără echivoc, o ediție importantă, care a constituit, pe lângă "un semnal de alarmă" îndreptățit, întrucât la nivelul județelor și al țării, după 1990, numărul formațiilor corale din rândul adulților, dar și al elevilor și studenților a scăzut îngrozitor de mult (la ediția finală a Festivalului "Cântarea României" din 1989, numai din rândul așezămintelor culturale, au fost prezente la etapa națională 265 de formidabile ansambluri corale, dar sperăm și „un semnal de speranță” (Irina Odăgescu Țuțuianu) pentru întreaga noastră mișcare corală românească, cu importantă tradiție în cultura română și în dialogul cultural internațional. Tuturor, sincere și călduroase felicitări!

Diplome de excelență și o seară muzicală memorabilă

Mircea ȘTEFĂNESCU

Miltiade Nenoiu, Președintele Uniunii Muzicienilor Interpreți din România a programat la Aula Palatului Cantacuzino, în după amiaza zilei de 2 octombrie 2013, derularea unor momente de relevanță semnificație și tensiune afectivă, care au celebrat personalități de vârf ale culturii românești, și au pus în lumină tinere și valoroase talente de interpreți muzicali.

Moderatorul întregii seri a fost Miltiade Nenoiu, ale

cărui comentarii descinse din experiența sa solistică și pedagogică exemplară în arta fagotului și a formațiilor camerale de suflători, ca și din patrimoniul său poetic, au fost deseori aplaudate de public. În audiență se aflau numeroase personalități artistice marcante care au ridicat din start fervoarea și atmosfera festivă din sală.

Spun în titlu despre diplome de excelență și despre o seară muzicală care cu greu va putea fi uitată. Muzical, seara a fost marcată de momente care nu pot fi corolate decât cu elogii, pentru că s-au auzit interpretări ale unor instrumentiști de elită și compoziții ale unor mari maeștri, și mai ales, pe un alt etaj al performării, am ascultat un buchet de interpretări muzicale susținute de elevi și studenți bursieri ai Uniunii Muzicienilor Interpreți din România.

Diploma și medalia Membru de onoare al Uniunii Muzicienilor Interpreți din România au fost conferite: maestrului Ion Caramitru, actor de celebritate internațională, pictorului Sorin Ilfoveanu, maestru al penelului, o adevărată eminență în domeniu, academicianului Eugen Simion, personalitate marcantă și de înaltă responsabilitate pentru cultura națională și compozitorului Ulpiu Vlad, pentru meritele excepționale ale creației sale muzicale privită în ansamblul ei.

Premiul, Medalia și Diploma de excelență pentru întreaga activitate au fost conferite: artistului liric Titus Pauliuc, dirijorului Emil Simon, dirijorului Paul Staicu, solistului Nicolae Licareț, solistului Aurelian Octav Popa și solistului Dumitru Fărcaș.

Diploma și medalia pentru excelență acordată celor care au fost în programul ediției 2013 al Festivalului

Internațional George Enescu, a fost atribuită tenorului Marius Vlad Budoiu, lui Voicu Enăchescu, dirijorul corului Preludiu, dirijorului de orchestră Tiberiu Soare, Cvartetului Voces, flautistului de mare succes Ionuț Bogdan Ștefănescu, dirijorilor, maeștri ai baghetei, Horia Andreescu și Cristian Mandeal și violoncelistului și dirijorului Marin Cazacu, pentru arta sa interpretativă care răspunde și celor mai severe considerații.

La acest moment, flautistul Bogdan Ionuț Ștefănescu a interpretat piesa **Syrings** de Claude Debussy într-o variantă de toată splendoarea. I-a urmat clarinetistul Aurelian Octav Popa, care a creat un moment de mare reușită prin redarea liniei melodice a știmei de prim clarinet din partitura părții a II-a din **Simfonia a II-a** de George Enescu, o pagină muzicală prezentată ca primă audiție absolută. La rândul său, compozitorul Ulpiu Vlad a oferit audienței înregistrarea lucrării sale „**De nunță**”, în interpretarea Corului de cameră Madrigal, dirijat de Dorel Pașcu Rădulescu, o muzică de o modernitate și o virtuozitate a scriiturii care duce spre viitor tiparele genului.

Diploma și medalia de merit pentru bursierii Uniunii Muzicienilor Interpreți din România, a fost acordată unor elevi și studenți din învățământul muzical și am avut satisfacția de a-i fi ascultat pe cinci dintre ei.

Pianistul Abel Corban a interpretat **Piesa de concert nr. 3** de Constantin Silvestri. El are un tușeu elaborat și de fină claritate, în plus și capacitatea de a se fi lansat de pe acum în depășiri de orizonturi.

Soprana Antonia Stancu, în liedul lui Nicolae Bretan **Stele-n cer**, pe versuri de Mihai Eminescu, ne-a dezvăluit o voce puternică și catifelată cu bogate posibilități de expresie.

Emilia Dorobanțu, în figurarea cântecului popular, cu glasul său percutant și învăluitoare, a dat celebrei **Cine iubește și lasă**, din repertoriul Mariei Tănase și în **Doina**, din

Abel Corban, Cristina Ordean, Antonia Stancu, Felicia Gabriela Creciuc, Emilia Dorobanțu

repertoriul Mariei Lătărețu, măsura unei vigori și a unei trăiri impresionante.

Oboista Cristina Ordean a interpretat **Variațiunile** de A. Pasculi pe o temă din **Vecerniile siciliene** de Verdi realizând, muzical vorbind, un parcurs de admirat pentru precizia și figurarea textului muzical.

Felicia Gabriela Creciuc, oboistă de asemeni, a tălmăcit și ea cu talent și ardoare **Variațiunile** de A. Pasculi pe o temă din opera **Favorita** de Donizetti, redându-le în culoarea lor originală.

Ceea ce s-a petrecut, în acea seară, rămâne pentru mine, și cred că și pentru mulți dintre cei care au fost prezenți, înscris puternic în memorie.

Un triumf

Ana-Maria SZABO
Marius GHERMAN

Muzica ușoară românească nu moare, așa cum “nu mor caii când vor câinii”! Și nici nu se predă, deși după ce și “Cerbul de aur”, și Mamaia au sucombat, datorită unui management dezastruos, i se întrededa un viitor sumbru, spre bucuria acelor care, la radio, în

manifestării este președintele C. J. Gheorghe Bunea Stancu, la Medgidia avem un primar energic și riguros, Marian Iordache, care cinstește impecabil memoria Cetățeanului de onoare al orașului,

Sida Spătaru, D. Antonică, Marian Iordache

Dan Spătaru, care de anul trecut are și un bust în parcul din fața casei de cultură “Lucian Grigorescu”, gazda festivalului. Dar meritul primarului este infinit mai mare, pentru că i-a sensibilizat pe cei doi miniștri liberali ai Culturii, Puiu Hașotti și apoi Daniel Barbu, care au înțeles importanța acestui proiect, și anul acesta finanțat de Ministerul Culturii și al Patrimoniului Național. Apoi a atras zece sponsori puternici, în frunte cu cel oficial, Lafarge Ciment, ca să nu mai vorbim de faptul că se bucură de susținere parlamentară, spectacolele fiind onorate de prezența senatorului Nicu Moga și deputatului Mihai Lupu, acesta din urmă înmânând în mod tradițional Premiul organizatorilor. Dar pentru că, vorba poetului, toate aceste împliniri de excepție (afișe, panouri

presă sau pe micul ecran nu conțin decât vorbe despre “dinozauri”, “muzică prăfuită”, “artiști depășiți”, intoxicându-ne cu toți afonii și toate siliconatele, sub genericul de ... “vedete”. Din fericire, oameni pasionați și oficialități responsabile au edificat două manifestări de mare forță la Brăila (Festivalul internațional “George Grigoriu”) și Medgidia (Festivalul internațional “Dan Spătaru”), care oricum dominau peisajul genului chiar și când festivalurile amintite anterior nu dispăruseră. Dacă la Brăila motorul

Selatin Kiazim

publicitate uriașe, pliante, program de sală, expoziție foto și stand de carte Dan Spătaru, cazări de calitate, sunet și lumini profesionale, asigurate de Media Rent, recitaluri inspirate) trebuiau să poarte un nume, acesta

V. Polinska, D. Gheorghe, Nguyen Van Hung

este al tânărului director al festivalului, Daniel Gheorghe, un mare iubitor și cunoscător de muzică ușoară. Admirator necondiționat și prieten al Mădălinei

Manole, el a fost în umbra tuturor reușitelor, dar a și intrat în lumina reflectoarelor, de-a lungul anilor, în aplauzele publicului: a dansat cu Marina Florea, a cântat în duet o melodie de Dan Iagnov, iar anul acesta și-a unit vocea cu aceea a Stelei Enache în neuitatul șlagăr "Să nu uităm trandafirii" de Florin Bogardo! Alături de Consiliul local Medgidia, organizatori au fost Radio România (co-producător) și Asociația Națională a Caselor de Cultură ale Sindicatelor, adevărat focar de cultură, reprezentată în juriu de secretarul

general Ioan Cristea. Între partenerii media au figurat la loc de cinste TV Neptun (care a transmis în direct festivalul, jos pălăria, dar ne întrebăm de ce n-a făcut acest lucru TVR?), Radio România, "Actualitatea Muzicală" și cotidianul "Ultima oară".

Timp de 3 zile Medgidia a trăit sub vraja cântecelor lui Dan Spătaru, care răsunau la difuzoare în piațeta din fața sălii. Odată intrat în foyer te întâmpina un mare panou cu însemnele festivalului, în fața căruia te puteai fotografia, primind apoi imaginea imortalizată pe un... magnet de frigider! În sala cochetă, arhiplină seară de seară, pe scenă se aflau un decor atractiv și un ecran pe care se proiectau afișul festivalului, fotografiile artiștilor și evoluția lor. Dar mai ales era acolo, ca și la Brăila (din acest motiv "Cerbul de aur" și Mamaia, chiar dacă ar mai exista, n-ar putea nici măcar să emită pretenții!), excepționala orchestră condusă de compozitorul Ionel Tudor (dirijor, claviaturi), cu instrumentiști de elită rodați în zeci de concerte cu big-band-ul Radio:

Andrei Tudor (claviaturi), Eugen Tegu (chitară bas), Laurențiu Zmău (tobe), Dan Pirici (percuție), Marian

Georgescu (chitară), "rockerul" Daniel Bouroșu (chitară), Dan Ioniță (saxofon, percuție), asistați de solistul Marius Văduva (sunet). Acești muzicieni remarcabili au orchestrat peste 75 de cântece, au repetat luni întregi, zi și noapte, nu numai alături de cei

Pasha Parfeni

21 de concurenți, dar și de vedetele Stela Enache, Fuego, Pasha Parfeni și Aliona Moon, pe care le-au acompaniat în recitaluri. Iar rezultatul a fost unul demn de nota maximă cu plus! Și era să uităm, le-au mai acompaniat în deschiderea festivalului pe câștigătoarea de anul trecut, Marcela Scripcaru (în prezent solistă a orchestrei Petre Geambașu), și pe Măriuca Dănilă, o

superbă fetiță blondă cu un costumaș demn de un star. Ei bine, urmărită cu emoție din sală de mama sa, Dana, fiica lui Dan Spătaru, și de bunicuța Sida, a cântat fără greș "Trecea fanfara militară", pentru că nepoata marelui artist nu poate decât să-i calce pe urme!

Ajunși la capitolul concurs, să vă prezentăm juriul, cu observațiile de anul trecut, notând că din păcate nu s-a ținut cont de ele: el este mult prea stufos (11 persoane) și include doar un singur compozitor profesionist, membru al UCMR, ca să nu mai vorbim că este obligatoriu să nu lipsească un cântăreț cu experiență, din "generația de aur" a genului. Nu spunem că acesta ar fi motivul, dar și la ediția actuală, ca și anul trecut, s-a

Andrei Ciobanu

Măriuca Dănilă

greșit tocmai acolo unde nu trebuia, la câștigătorul Trofeului... Așadar, juriul a fost compus din Voicu Enăchescu (președinte), Jolt Kerestely, Mirela Fugaru, Sida Spătaru, Titus Andrei, Pasha Parfeni, Andreea Andrei, Ionuț Dulgheriu, Alina Sorescu, Ioan Cristea, Daniela Daniel. Cum spuneam, odată cu trecerea timpului sau chiar a doua zi după încheierea concursului numele laureaților vor fi uitate, în schimb al deținătorului Trofeului va fi – dacă e cazul! - reținut. A fost oare Diana Antonică, 20 de ani, din Constanța solista care să domine concursul prin voce și personalitate scenică (nemaivorbind că nici palmaresul

anterior, edificator, n-o recomanda)? Nici vorbă, dovadă și primirea rece din partea publicului, care nu se înșeală niciodată. Unul din membrii juriului ne spunea că n-a primit nici o notă de 10 (!), dar că a reușit să totalizeze un punctaj care i-a permis să se claseze prima, dar muzica nu e matematică, profesioniștii din juriu trebuie să se consulte și să ajusteze aceste ierarhii reci. Nu numai pentru că a fost un concurs ce poartă numele unui mare cântăreț și, în principiu cel puțin, se cuvine a se căuta un urmaș al acestuia, dar și prin prisma evoluției sigure, dominate de o voce remarcabilă, opinăm că adevăratul câștigător al Trofeului este Selatin Kiazim din Constanța. Am mai scris despre acest tânăr de numai 17 ani, fiu și nepot de muzicieni, care nu întâmplător a fost selecționat de exigentul Titus Munteanu pentru noua sa "școală a vedetelor" de pe TVR2, "Opt într-o barcă". Premiul III a revenit titratului Andrei Ciobanu, 22, din Bacău, celelalte distincții revenind Ioanei Gherghina, 19, București (Premiul publicului, stabilit prin buletine de vot), Roberta Orrù, 33, Italia (Premiul organizatorilor), Alessandra Bene, 22, Italia (Premiul ANCCSR), Rodica Elena Tudor, 23, com. Mărginenii de jos (Premiul Arhiepiscopiei Tomisului), Iulia Manolache, 18, Bârlad (Premiul "Cornel Fugaru"), Alexandru Tărițeanu, 20, Ucraina (Premiul Cetățeanului de onoare Elena Frîncu), Viktoria Polinska, 32, Rusia (Premiul "Actualitatea Muzicală"), Alexandra Șipoș, 18, București (premiul special constând într-o înregistrare gratuită în studioul "Midi Sound", cu Jolt și Andrei Kerestely). Două observații se impun, prima legată de R. E. Tudor, solistă cu palmares

Iulia Manolache

Aliona Moon alături de Ionel și Andrei Tudor

impresionant, în care figurează și Trofeul Mamaia. După câte am înțeles de la organizatori, ea n-a respectat programul de repetiții, dar din păcate a desconsiderat Gala laureaților și fața bisericească reprezentând Arhiepiscopia, venind în haine de stradă și refuzând melodia care îi adusese importantul premiu! Pe viitor este de dorit să se prevadă în regulament limitarea prezențelor în finală la două, precum și introducerea unei distincții recompensând cea mai bună interpretare a unei piese lansate de Dan Spătaru (încă o dată, "Ștregarul" NU este piesă românească, nu trebuie admisă ca atare!). A doua observație se referă la strădania multora din concurenți de a-și forța corzile vocale la maximum: nu trebuie să țipi, să urli, să răcnești din toți rărunchii pentru a dovedi că ești bun, muzica înseamnă și sensibilitate, nuanțare, gingășie și

chiar șoaptă uneori (vă aduceți aminte cum au triumfat elvețienii de la Aliose la Brăila?). Ei bine, aceasta a fost lecția predată de micuțul (ca statură, fiindcă are 31 de ani) Nguyen Van Hung din Vietnam, care a ridicat sala în picioare (a fost doar la un singur vot de a cuceri și Premiul de popularitate, pe care-l merita!) cântând, acompaniat doar de pian, "Noapte bună, București!" de Temistocle Popa, el fiind distins cu premiul II. Dintre ceilalți am mai fi văzut-o în palmares pe scenica și talentata Mihaela Mihăilescu, 18, Călărași. Ca de obicei, delegația italiană de la casa de discuri Roxy Music (Rocco Palazzo, Franco Ianizzi) a fost numeroasă, ea incluzând și o solistă din Ucraina, dar toți cei patru soliști au cântat... aceeași melodie din repertoriul lui Spătaru. Or, așa cum s-a dovedit, muzica ușoară românească este diversă și frumoasă, oferind numeroase posibilități de alegere. Astfel, s-au cântat, uneori cu un parfum nostalgic, compoziții semnate Temistocle Popa, Edmond Deda, George Grigoriu, Gelu Solomonescu, Ion Cristinoiu, Cornel Fugaru, Șerban Georgescu, Alexandru Imre, Jolt Kerestely, Marius Țeicu, Marcel Dragomir, Ionel Tudor, Andrei Kerestely, Dan Dimitriu, Andrei Tudor, Dan Iagnov, Cristian Faur, Pasha Parfeni, Mihai Ogășanu, Sfera.

În ce privește recitalurile, festivalul de la Medgidia a fost lăudat până în prezent, pe drept cuvânt, pentru că a fost singurul circumscris consecvent ariei muzicii ușoare și mai ales pentru că au fost invitate mereu numele de calibrul genului, unele, cu un succes imens, chiar din zona de legendă (Marina Voica, Alexandru Jula, Pompilia Stoian). Când ai un concurs de muzică ușoară tradițională ni se pare firesc să ai și recitaluri de același gen, oferind tinerilor concurenți modele pe măsură, și nu rock, dance, folk, hip-hop, pentru că acestea au publicul lor, manifestările lor. Anul acesta la Medgidia s-au făcut unele concesii care sperăm că au fost doar scăpări și nici măcar n-au adus afluență de public, din contră! S-au detașat, ca de fiecare dată, acele recitaluri susținute "live", alături de orchestra Ionel Tudor. Fuego a făcut o demonstrație de îmbinare a muzicii cu actoria, demonstrând convingător că nu întâmplător a fost distins la numai 36 de ani cu onorantul titlu de "Artist al poporului din Republica

Moldova". Așa cum el ne-a adus în dar... un măr al frumoasei toamne și o parte din șlagărele de pe cele 27 de albume, Stela Enache a venit și ea cu multe surprize. Înafară de Daniel Gheorghe, de care am amintit, a avut alături în câteva melodii adorabile trupă de dans modern "Pescărușii Fantasy" a casei de cultură "Ioan T. Roman" din Medgidia. Stela Enache n-a ocolit nici unul din șlagărele, reluate în cor de întreaga sală, semnate de Florin Bogardo (cele mai multe), Jolt Kerestely sau Dan Stoian: "Ani de liceu", "Să nu uităm să iubim trandafirii", "Diminețile mele", "Cum e oare?", "Un miracol", "Luna cântă samba", "Grea e dragostea", cărora le-a adăugat câteva celebre evergreen-uri. Câștigătoare în urmă cu doi ani a concursului "Dan Spătaru", basarabeanca Aliona Munteanu a devenit... Moon și a reprezentat în 2013 Republica Moldova în finala Eurovision (devansând, firește, România!); cu feminitate și eleganță a adus un omagiu lui Spătaru, dar ne-a reamintit și piesa de la Eurovision, "O mie", de Pasha Parfeni, pe versuri de Iuliana Scutaru (frumoasa textieră se afla de altfel în sală). Tot alături de formația Ionel Tudor, recitalul ei a avut și un dinamic P. S., în compania lui Pasha Parfeni, greu de recunoscut cu papion. Fostă colegă mulți ani cu Dan Spătaru la ansamblul "Tinerimea română", Silvia

Dumitrescu a fost așa cum o știm și ne-o dorim mereu: modernă, neconvențională, plină de antren, hit-urile ei, semnate Adrian Enescu, Doru Căplescu, Florin Ochescu făcând deliciul publicului. Ea a avut-o invitată pe eleva sa de 13 ani, Andreea Stoenescu. Celelalte recitaluri i-au avut ca protagoniști pe Pavel Stratan (în maniera obișnuită, cu vocea Cleopatrei pe bandă la câteva piese), Lora și Antonia; aceasta din urmă a întârziat mult și și-a cântat puținele piese proprii. Finalul n-a fost, din acest motiv, apoteotic, dar a fost compensat de cocktail-ul de zile mari la care s-a cântat și s-a dansat pe rupte, în frunte cu primarul, nemaivorbind de baclavalele doamnei Sultana și plăcintele basarabene ale Mariei Paladi, dar la care n-au venit cei supărați că n-au luat cine știe ce premii mari. Rău e să nu știi să pierzi, păcat să nu profiți de tinerețe și să te bucuri de viață – o lecție pe care italienii ne-au oferit-o cu generozitate! (Foto: Momentos)

Stela Enache, D. Gheorghe

În țară

Sighișoara

Festivalul Hameiului din Transilvania (Transylvania Hop Fest) a avut loc la Sighișoara, județul Mureș, dorindu-se a fi "SeptemberFest" al Transilvaniei. Doritorii au avut parte, pe lângă bere, de produsele meșteșugarilor locului, mâncarea tradițională germană și de spectacole ale unor formații rock și artiști folk: Alternosfera, Rezident Ex, Byron, Luna Amară, Grimus, Fără Zahăr, Ducu Bertzi, Nicu Alifantis, Adrian Ivanițchi, Ana Maria Georgescu, Rotilos, Gentian. Concertele au avut loc pe două

Adrian Ivanițchi

scene: una în Piața Mare din Cetatea Medievală, iar cealaltă în zona Centrul istoric de jos.

Câmpulung Muscel

Aici s-a desfășurat cea de-a 20-a ediție a unui festivalul-concurs de tradiție - Posada Rock 2013. Pe scena amplasată pe stadionul municipal au evoluat opt formații cunoscute și 12 trupe tinere. Formațiile prezente în concurs - CAMERA 101, ERASE, MASKED TOYS (București), CRIMENA (Craiova), ELENDIL (Târgu Mureș), FOCURI (Roman), GREENISH (Galați), RADICAL ACOUSTIC (Baia Mare), SHADOWSAIL, SINFOLD, SYNETIC (Cluj-Napoca), THE KRYPTONITE SPARKS. Palmares: Marele Premiu - FOCURI (1000 de euro plus o ședință foto profesională oferită de Art Photo Studio în valoare de 1000 de euro), Locul I MASKED TOYS (600 euro), Locul II - SHADOWSAIL (300 euro), Locul III SYNETIC - 100 euro. Mențiuni - The Kryptonite Sparks (Botoșani), Radical Acoustic și pentru cel mai bun toboșar Premiul "Cristian Mărgescu" - Răzvan Anton (The Kryptonite Sparks). Recitaluri: Up to Eleven, Niște Băieți Z.O.B. L.O.S.T Goodbye to Gravity, Luna Amară. În ultima seară au cântat,

formațiile câștigătoare, după care un recital-surpriză cu patru dintre membrii juriului plus Simona Abrudian, solista formației Awake, apoi recitalurile Tagma, grupul sibian fiind câștigătorul locului I la Posada 2012 și Vespera. Festivalul a fost organizat de Asociația Rock Culture, în colaborare cu primăria Câmpulung Muscel și cu sprijinul Ministerului Culturii.

București

Asociația Mișcarea de Rezistență și ArCuB au organizat cea de-a treia ediție a Galei Folk You! Florian Pittiș: trei zile în Centrul Vechi, pe strada Franceză, cu intrarea liberă. Au evoluat: Zuralia Orchestra, Mircea Vintilă, Marius Bațu, Emeric Set, OCS, Taxi, Vama, Adrian Sărmășan, Dinu Olărașu, Zoia Alecu, Alina Manole, Les Elephants Bizarres, Ducu Bertzi & Mihai Neniță, Florin Chilian, Nicu Alifantis, Maria Gheorghiu, Paula Seling Band, Cristi Minculescu & Nuțu Olteanu Supergrup, Ada Milea & Bobo, Alexandru Andrieș & Co., Kumm, Rona Hartner & DJ Tagada feat. Zuralia, Vița de Vie, Baniciu - Kappl - Lipan & Friends.

Timișoara

Festivalul PLAI, realizat 100% de voluntari, susține, propune și încurajează multiculturalitatea și diversitatea. Consulate, ambasade, institute culturale au venit aici, aducând fiecare ce a considerat că trebuie, în primul rând, să se știe despre poporul și cultura lor. A fost teatru, arte plastice, carte, fotografie, film, workshop-uri pe diverse teme, forme artistice variate, mai mult sau mai puțin convenționale, artă tradițională. A fost a 8-a ediție. Ca și anul trecut, s-a contactat un artist rezident - Maia Vidal (SUA), apoi Zaz - tot pentru

Ada Milea

prima oară în România, devenită noua voce a Franței, a revenit Patrice - combinație de pop reggae, funk, soul, rock, Vieux Farka Touré (Mali), urmașul celebrului

Ali Farka Touré, Baba Zula(Turcia), formația Nuevo Tango Quintet Nuevo feat. Marili Machado. Festivalul PLAI 2013 a fost găzduit de Muzeul Satului Bănățean, organizat de Asociația Culturală Sunet Ambianță Timișoara și Casa de Cultură a Municipiului Timișoara, în parteneriat cu Institutul Cultural Român, Consiliul Județean Timiș și Institutul Francez din Timișoara.

Made In TM (Muzica fabricată în Timișoara). Prima ediție a festivalului, o manifestare care își propune să coaguleze scena muzicală timișoreană, evenimentul desfășurându-se la D'arc pe Mal .Organizatorii acestui festival au invitat timp de 3 zile pe cele două scene nu mai puțin de 18 trupe locale (30 de minute – timpul alocat fiecărei trupe): Arc Gotic, formată în 1992, Nomega, „trupa lui Bujor Hariga” – Ora H, Brum, Rubik's Cube, headlinerii primei seri - Implant pentru Refuz. Celelalte formații: The Case, Grave for Sale, Methadone Skyes, Misguided, Burning Table și Sebastian Spanache Trio, Mădălin Luca, Sonatic, Secret Evil Project, Mere, Era Ticăloșilor și JazzyBIT. Tot în cadrul evenimentului s-a dat startul unei curajoase inițiative de documentare a peisajului

Marius Bațu

muzical timișorean – un proiect de lungă durată, care se va materializa într-o o arhivă online a muzicienilor, trupelor și materialului discografic produs în oraș. Lansarea acesteia a fost marcată de o expoziție interactivă cu fragmente documentare despre muzica timișoreană a deceniilor trecute.

Dan CHIRIAC

Despărțiri

Este trist când vorbim de pierderea unui om de valoare aflat la vârsta senectuții, dar și mai dureros când aflăm de dispariția unui artist tânăr. **Luiza Cioca**,

solista de o mare frumusețe și talent rar, a plecat dintre noi, răpusă de o boală necruțătoare, la numai 40 de ani, după o luptă plină de curaj de aproape 2 ani. Se stabilise de mai mulți ani în Elveția, unde devenise mama unui băiețel încântător, și avea noi proiecte muzicale, între care continuarea colaborării cu Marian Ionescu, de la Direcția 5, care îi compusese câteva melodii inspirate. Originară din Onești, făcea parte din generația formidabilă de interprete de mare valoare plecate pe drumul succesului din acest oraș, alături de

Loredana Groza, Carmen Rădulescu, Mioara Feraru, Anda Vaciu, Cristina Spătar. În muzica

noastră ușoară a fost foarte bună prietenă cu Otilia Romea (la rândul ei stabilită în Franța, unde a primit șocată vestea morții bunei sale colege) și cu Sanda Ladoși. Luiza Cioca a cucerit numeroase premii la festivalurile naționale, impresionând prin sensibilitate și gingășie, preferința sa îndreptându-se către melodiile lirice, poetice. Din

această cauză, în memoria iubitorilor muzicii ușoare rămân înainte de toate cântecele (unele interpretate, inclusiv pe micul ecran, în duet cu autorul) pe care i le-a compus, pentru un album de excepție, Dan Iagnov, în frunte cu piesa titulară, „Luisamour”. La revedere, Luisamour, o să ne lipsești!

Dar veștile întristătoare sosite de peste hotare nu se opresc aici. La Düsseldorf, în Germania, unde se stabilise cu mulți ani în urmă împreună cu familia, s-a stins din viață **Bujor Pokorny**. Înainte de 1989 a fost unul dintre cei mai valoroși DJ din România, binecunoscut în toate discotecile din București și de pe litoral, ca și din emisiunile radiofonice. Inginer de profesie, Pokorny a fost un mare

cunoscător și colecționar de muzică și a plecat dintre noi cu puțin înainte de a deveni bunic, răpus și el de o boală neiertătoare.

Caravana muzicii și a dansului

Începând cu această vară, atunci când Caravana Catena a pornit la drum, artiștii-imagini au străbătut deja 12 orașe și au susținut spectacole în

de la Free DeeJays - Bogdan Tașcău și Rareș Varniote. Talentatul Bogdan Tașcău este un muzician complet, el fiind și autorul imnului și al „Horei” Catena. În horă, alături de spectatori și de artiști s-au prins de fiecare dată și reprezentanți ai ansamblurilor folclorice din marile orașe.

Recitalurile susținute de soliștii de muzică ușoară, dar și de marele actor Alexandru Arșinel, i-au

A. Enache, Free DeeJays, Nico

aer liber la Pitești, Craiova, Timișoara, Sibiu, Brașov, Iași și recent, la Călărași.

purtat pe spectatori prin toate genurile muzicale, de la muzica ușoară românească și evergreen-uri, la

Mii și mii de spectatori din toată țara au cântat, au dansat și i-au aplaudat pe Stela Popescu și Alexandru Arșinel, pe Nico, Adrian Enache și pe băieții

ritmurile pop, disco, rock&roll sau etno și până la cele mai fredonate și dansate piese ale anului. (Oana Georgescu, Foto: Sebastian Oros)

Marius Țeicu și colaboratorii săi

Andrada BĂLAN

Încă de la debut, activitatea muzicală a lui Marius

Țeicu s-a împărțit între compoziție, scenă, televiziune (atât ca interpret, cât și ca prezentator, de pildă la "Steaua fără nume"). Iată alături alte câteva imagini dintr-o carieră prodigioasă. O imagine din anul 1975 îl surprinde alături de regretatul George Grigoriu și de Marina Voica, cu ocazia înmânării artistei a unui prestigios premiu internațional – din partea revistei britanice "Music Week". În anul următor îl găsim în turneu, împreună cu Radu Goldiș, Margareta Pâslaru, Bebe Covercă, Ovidiu Lipan Țăndărică (la toate fotografiile

numele sunt parcurse de la stânga la dreapta). Peste câțiva ani, Margareta Pâslaru (în statul New Jersey) și Radu Goldiș (în California) se vor stabili în SUA și vor continua colaborarea în câteva turnee de mare succes.

De altfel, însuși Marius Țeicu, în postură de pianist, dirijor și solist vocal, a străbătut America în câteva rânduri, în cadrul unor colective artistice alcătuite din artiști de valoare: în 1991 i-a avut colegi, între alții, pe Gabriel Dorobanțu și Elena Cârstea, iar în 1994, tot la Los Angeles, fotoreporterul a immortalizat grupul din care

Primul “Cerb de aur” românesc (IV)

Octavian URSULESCU

Continuăm cu amintirile legate de cariera Luminiței Dobrescu, cea dintâi câștigătoare a trofeului “Cerb de aur” pentru țara noastră. Mica noastră istorie aduce în aceste pagini nume binecunoscute, întâmplări aproape uitate, dezvăluiri, plasându-ne într-o epocă fastă pentru muzica ușoară românească, când la Brașov erau organizate patru ediții ale unui

festival internațional cum puține erau în lume. Concertele și numeroasele apariții radio și TV din intervalul 1966-1969, de care am amintit în episoadele anterioare, au determinat conducerea TVR s-o includă pe artistă în echipa ce avea să reprezinte România la a doua ediție a festivalului “Cerb de aur”, cea din 1969, celelalte interprete fiind Anda Călugăreanu și Mihaela Mihai. Ele au intrat într-un “cantona-ment” serios, în

maniera sportivă, pregătindu-se intens cu prof. Jean Bănescu de la Conservatorul “Ciprian Porumbescu”, precum și cu regizorii Alexandru Bocăneț și Horea Popescu. De asemenea, organizatorii n-au precupețit nici o cheltuială (deci ar trebui să se înțeleagă că victoria s-a datorat atât valorii artistei, cât și investițiilor făcute, neavând nimic de-a face cu politica, așa cum au decretat tot felul de “comentatori” neaveniți, care nici nu erau născuți, poate, atunci), aducând-o de la Paris (directorul festivalului, Tudor Vornicu, lucrase mulți ani în Franța, în calitate de corespondent Agerpres, și avea multe relații în această

mai făceau parte Alexandru Arșinel, Laura Lavric, Stela Popescu, Gabriel Dorobanțu și Elena Cârstea. Acum aceasta din urmă își așteaptă colegii la... ea acasă, pentru noi aventuri muzicale pe continentul american, deși nici aici spectacolele pentru compatrioții noștri nu mai “merg” ca altădată...

țară, așa explicându-se numele mari din Hexagon invitate în recital la festival) pe Mireille Hartuch, profesoară la “Petit Conservatoire de la Chanson”. Festivalul a avut loc între 5 și 9 martie 1969 la Teatrul dramatic din Brașov. A fost o ediție foarte puternică, între cei 28 de concurenți numărându-se Roy Black (RFG) – premiul special al juriului, János Kóos (Ungaria) – premiul UCMR, Julio Iglesias (care n-a reușit să intre în palmares!) - toți trei aveau să devină vedete de calibrul, regretata Frida Boccara, o mare voce a Franței (mențione și premiul criticii), Jerry Rix (Olanda), Alison Wonder (Cheryl Clair) – Anglia, Renata Paccini (Italia), Danny Doyle (Irlanda), Serge Davignac (Belgia), Jacqueline Midinette (Elveția) – premiul de popularitate, Dagmar Frederic (RDG) și Maia Rozova

(URSS) – premiile tinereții, Renate Kern (RFG), Aarno Raninen (Finlanda), Kaare Sundelin (Suedia), Margarita Dimitrova (Bulgaria), Stavro Shiallis (Cipru), Grant Frazer (Scoția), Charlotte Leslie Aiello (Luxemburg), Jacek Lech (Polonia), Bent Warburg (Danemarca), Slobodan Stefanovici (Iugoslavia), Ghiorgi Kordov (Bulgaria), Salvatore Vinciguerra (Italia). Pentru a vă da seama de dimensiunea uriașă a manifestării, neegalată de edițiile post-decembriște, în ciuda bugetelor umflante, iată câteva dintre vedetele care au susținut recitaluri: Margareta Pâslaru (laureată la ediția anterioară), Juliette Gréco, Barbara, Cliff Richard, Gigliola Cinquetti, Frankie Avalon, Udo Jürgens, Tereza Kesovija și Miro Ungar, Waldemar Matuška, Mie Nakao, Ghiuli Cioheli, așadar două star-uri pe seară, într-o sală mică, neocolindu-se artiștii valoroși din Est. Au fost reprezentate nu mai puțin de 26 de posturi de televiziune, între numele prestigioase din juriul prezidat de Ioan Grigorescu numărându-se personalități cum ar fi George Sbârcea (România), Dick Van Bommel (Olanda), Nicolas Résimont (Belgia), Julio Herrero (Spania) sau Janusz Rzeszenski (Polonia). Acompaniamentul a fost

asigurat de orchestra Radioteleviziunii, dirijată de Sile Dinicu și Gelu Solomonescu, scenografia a fost semnată de Theodora Dinulescu și Virgil Luscov, imaginea de George Grigorescu, iar regia de Alexandru Bocăneț și Valeriu Lazarov, acesta din urmă plecând definitiv, la scurt timp, în Italia. Luminița Dobrescu a cântat joi 6 martie, în aceeași seară de concurs cu Iglesias sau Kóos, impresionând prin interpretarea excepțională a melodiilor "Of, inimioară!" de Edmond Deda și "Dacă nu iubești" de George Grigoriu. Interesant este faptul că a doua melodie fusese inițial

A. Călugăreanu, M. Mihai, L. Dobrescu

cântată de Cristian Popescu, care în prezent locuiește tocmai în Brașov! Încă de a doua zi întreaga presă a salutat prestația impecabilă a reprezentantei noastre, așteptând cu sufletul la gură gala de duminică seară. Juriul a deliberat prin vot secret, în două tururi de scrutin, luând decizia în unanimitate. Vă dați seama ce bucurie a fost în întreaga țară atunci când prezentatorii (Ioana Măgură - plecată apoi la "Europa liberă", Sanda Țăranu, Silviu Stănculescu, Andrei Magheru) au anunțat: câștigătoare a Trofeului este Luminița Dobrescu, România! Ea a fost urmată pe podium de Hanja Pazeltova (Cehoslovacia) și Conny Vink (Olanda), iar Anda Călugăreanu și Mihaela Mihai au fost răsplătite cu mențiuni. Există documente, între care emisiuni TV, care atestă victoria clară, fără dubii, a Luminiței Dobrescu. Compozitorul George Grigoriu relatează că teleastul Alexandru Stark, care era la curent cu lucrările juriului, a declarat că după primul tur de scrutin reprezentanta României câștigase clar, detașându-se de

ceilalți concurenți, drept care, pentru a nu exista suspiciuni, fiind vorba de o solistă din țara gazdă, a avut loc încă un tur de scrutin, tot secret, care a consfințit și el superioritatea Luminiței Dobrescu, care depășea fără drept de apel nume repute în Europa, cum ar fi Frida Boccara, Roy Black, Janos Kóos, nemaivorbind de tânărul în ascensiune Julio Iglesias. Ulterior, într-o conferință de presă susținută la Uniunea ziariștilor, George Sbârcea avea să confirme victoria fără dubii a artei noastre. Aberant este faptul că s-a găsit cineva, în... 2008, să scrie într-un articol din revista brașoveană "Expres" cum că...

"Nicolae Ceaușescu a decretat ca Trofeul să rămână în țară"!! Dar dacă ar fi fost așa de ce nu "decretase" acest lucru în 1968, când fuseserăm reprezentați de cele mai populare vedete ale noastre, Margareta Pâslaru și Dan Spătaru? Și de ce n-a făcut-o și la următoarele două ediții, când din partea României au evoluat Corina Chiriac, Angela Similea sau Dorin Anastasiu? Este dezgustător cum tot felul de neaveniți încearcă să pună sub semnul politicului succesele artei românești de dinainte de 1989, mai ales că în cazul de față am avut de-a face cu un prestigios juriu INTERNAȚIONAL. Din acest motiv vom reveni asupra subiectului.

O parte dintre laureați, la gală

“Simply the best”

Sunt cunoscute performanțele extrem de talentatei soliste **Ștefania Chesar**, încă de la primele contacte cu muzica ușoară. Spre deosebire însă de alte colege de generație, eleva Viorelei Filip și a compozitorului Dan Dimitriu și-a continuat cariera ascendentă și după ce a înaintat în vârstă. Ajunsă la 12 ani, aflăm că Ștefania a avut un parcurs la fel de bun și în 2013, după o mai lungă întrerupere datorată unor probleme vocale. Astfel, a fost finalistă la puternicul concurs “Top Music Junior 2013”, găzduit de sala “Tinerimea română”, unde s-a clasat pe locul 3 în semifinală. La un alt festival puternic, “Simply the best”, organizat de autoarea de muzică pentru copii Maria Ene în sala “Dinu Lipatti”, supremația micuței bucureștence a fost totală: locul I la muzică ușoară, dar și la secțiunea etno! Piesele care i-au adus ovații au fost “Iertare” de Ion Aldea Teodorovici, versuri Grigore Vieru (la prima secțiune, “Pop românesc”), respectiv “Floarea soarelui”, muzică și versuri Viorela Filip. La festivalul “Glasul copiilor”, organizat de Mihai Șirlincan la Palatul național al copiilor, Ștefania Chesar s-a clasat pe poziția a 3-a la categoria 11-13 ani cu aceeași compoziție a regretatului muzician basarabean, dar un adevărat triumf a înregistrat la

trofeu, al ansamblului “Andantino”, din partea prof. Ștefan lordache. Aici, Ștefania a dat viață piesei “Am” de Dan Dimitriu, pe versuri de George Popovici, pe care o cântase cu succes și la “Top music junior 2013”. Ce mai, Ștefania Chesar este “simply the best”!

Topul micilor vedete

Asociația culturală “Belle arti” a inițiat un original “top al micilor vedete” în devenire, în care elevele de la Iași ale lui Cristian Simionică se ală la loc de cinste. La două ediții succesive ale clasamentului, la categoria “Junior” (4-12 ani), Maria Sabina Simionică a fost prezentă cu compozițiile tatălui ei “Nu răspund la întrebări”, respectiv “Ministarul din cartier”. La secțiunea “Adolescent” (13-18 ani) figurează solista de 13 ani de la același “Simi Studio” (și de la Școala “Octav Băncilă”), Ștefana Butnaru, cu piesa de succes din repertoriul Elenei Gheorghe, “Ecou”. Într-o ediție ulterioară, după ce a fost de două ori pe locul 2 (întrecută de valoroasa bucureșteancă Miruna Popescu)

Maria-Sabina a fost înscrisă cu piesa “Vedeta cu sute de fani”, tot de Cr. Simionică, reușind din nou să intre în Top 8. Această extraordinară familie muzicală susține și numeroase spectacole. La Bivolari, în condiții tehnice (sunet, lumini, organizare)

remarcabile, Cristian Simionică a făcut un adevărat tur de forță, pe lângă piesele proprii, în frunte cu “De ziua ta” a cântat “Drumurile noastre”, “Cântă române”, “Dansul etno”, dar și piese în portugheză (“Ai se eu te pego”), spaniolă, engleză, greacă. La Belcești

a fost solicitată și Maria-Sabina, la școala din localitate fiind nu mai puțin de 1200 de elevi. În cadrul “Zilelor Iașilor”, ca de obicei cuplul tată-fiică (care, facem o paranteză, s-a oferit să cânte gratis oriunde în țară în favoarea victimelor inundațiilor de la Galați) a fost la loc de cinste. Astfel, pe 6 octombrie, în Parcul Copou, pe esplanada Muzeului Eminescu, a avut loc spectacolul “Ministarul de la Iași”, organizat de Casa de cultură “M. Ursachi”, produs, realizat și prezentat de cantautorul ieșean. Evident, au participat elevii și colaboratorii săi de la “Simi Studio” (Ingrid Ștefana Butnaru, 13 ani, și Isabela Badea, 9 ani), precum și trupa de dans modern “Asterisc” de la Clubul CFR; s-au cântat dance, reggae, rock, hip-hop, dar și muzică populară. Pe 11 octombrie Cristian și Maria-Sabina au fost invitați de Primăria Iași să închidă, înaintea focului de artificii, spectacolul găzduit de esplanada Oancea din cartierul Tătărași.

Pagină de **Livia SCURTU**

Publicații românești cu profil muzical (I)

Florin-Silviu URSULESCU

Până în 1990 nu a existat o publicație românească (cotidian, săptămânal sau revistă) de profil, axată pe teme muzicii "ușoare" – fie tradițională, fie pop, folk, disco, rock sau jazz. Cei dornici de informații, mai ales de cele privind peisajul internațional, le luau din rubricile câtorva publicații – în special din cele cu profil literar – cultural (mai binevoitoare cu exemplele culturii decadente, "imperialiste"), cum ar fi Contemporanul, Cinema, Săptămâna culturală, Cronica, Tribuna, Orizont, dar și din Magazin, Femeia, Neuer Weg, Viața studentescă, Scânteia tineretului, Flacăra (fenomenul cenaclului cu vedetele sale), dar mai ales din almanahuri: volume de sute de pagini, cu puțin spațiu propagandistic și mult spațiu pentru divertisment, din care muzica își tăia partea leului. Acest segment al publicisticii de profil, care a marcat profund viața unei importante părți a tineretului acelor vremuri, are trăsături extrem de interesante – sociale, morale, politice, economice – și merită o tratare separată. Desigur, au fost tipărite și câteva volume cu caracter muzical, dar cu circulație redusă și care nu fac obiectul acestui serial dedicat doar publicațiilor.

Deocamdată, noi ne vom opri doar asupra numeroaselor publicații cu caracter muzical lansate pe piață după 1990, în speranța umplerii golului informațional existent și pentru a răspunde foamei de date, biografii, topuri, fotografii, a fanilor muzicii pop. Inițiem astfel un demers în premieră de acest gen din presa noastră, pe baza unei colecții personale, astfel că unele date sunt – probabil – incomplete și va trebui să revenim ulterior cu amănuntele lipsă. Date despre perimetrul și vedetele muzicii ușoare, autohtone sau străine, mai apăreau – fie în presa scrisă, fie la radio sau tv – în schimb genurile cu conținut presupus ne-educativ (în special rockul, dar și alte sub-genuri) au fost văduvite serios. Așa că nu este de mirare că spre fanii frustrați ai rockului – care formau o pătură aparte – cei mai vocali, declarativi, decisi, pasionați colecționari de discuri – s-a îndreptat atenția editorilor, unii dintre redactori devenind chiar unii dintre acești fani nemulțumiți și sătui de așteptare. Așadar, să nu ne mire faptul că majoritatea acestor publicații se axează pe rock. Să trecem în revistă revistele românești de profil de după 1990 – prima parte.

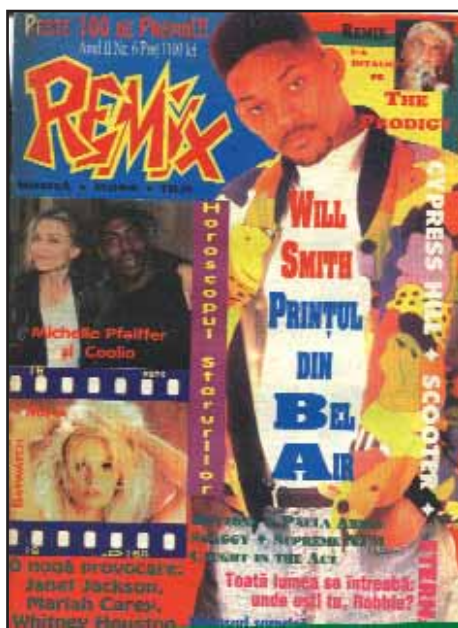
MAXIMUM ROCK. Revistă format A 4, copertile 1 și 4 color, interior alb-negru, editată la Cluj-Napoca de SC Promusic Prod SRL, fondator Nelu Brîndușan. Primul

număr apare în mai-iunie 2003, cu 22 de pagini, cost 80.000 lei; ulterior copertile 2 și 3 devin și ele color (și cartonate), titlul devine Maximum Rock Magazin, iar numărul de pagini ajunge la 32, preț 12 ron. A apărut lunar, timp de aproape 6 ani, dar costurile de producție crescute față de numărul de exemplare vândute duc la dispariția ei din chioșcuri. Își continuă însă apariția pe internet. În cuprins, după editorialul fondatorului (încheiat întotdeauna cu sloganul "Mult noROCK și chef de ROCK!"), găsim știri, cronici de disc, reclame de profil, biografii, interviuri – multe cu muzicieni străini (prin telefon), semnate de un colectiv variabil de redactori, de la Cătălin Cătană, Feri Ercsey până la Dana Cornea și Paul "Slayer" Grigoriu, plus colaboratorii. Editorul avea și activitate de înregistrări muzicale, precum și de vânzare de casete și discuri, comandabile prin poștă după lista tipărită. De menționat faptul că fiecare exemplar al revistei conținea câte un CD gratuit, cu înregistrări ale formațiilor rock românești tinere (deseori efectuate cu ajutorul revistei), multe debutând discografic astfel. Al doilea merit important al revistei este organizarea periodică a festivalului – concurs "Maximum Rock Suport pentru underground" la Cluj Napoca și la București. Impulsul dat peisajului rock autohton prin cele 3 inițiative – înregistrări, lansări discografice, festivaluri – este enorm, meritele revenind revistei și mai ales lui Nelu Brîndușan. Ardelean metodic și calm, fost muzician, el s-a mutat la București, devenind un important organizator al concertelor cu formații rock străine din aria "metalică", concerte susținute la Polivalentă, Silver Church, Turbohalle.

REMIX. Revistă format A 4, editată pe hîrtie de ziar, copertile soft, în întregime color, apărută în 1994 și 1995, cu 22 de pagini, preț 1100 lei. Editată de firma KBC Productions SRL, editor și director – Adrian

Niculescu, director artistic – Corneliu Niculescu, redactor șef – Lulia Ivanov, cu un numeros colectiv de colaboratori. Revista își propunea o tematică Muzică-Modă-Film, dar primul element predomina, axându-se pe numele de top ale momentului, "comerciale" – dance, rap, pop (Janet Jackson, Dr.Dre, Boyzone etc.). Formatul era de tip tabloid, articolele fiind de fapt scurte note cu amănunte culese din presa străină, plasate câte două-trei pe o pagină, în condiții

grafice precare și cu o tehnore-dactare haotică. Ținta erau adolescenții și preadolescenții, mai ales fetele – de aceea avea rubrici tipice pentru acest tip de obiectiv – Horoscop, postere la mijloc, poșta redacției, sfaturi, teste, numeroase concursuri. Muzica românească era foarte

puțin prezentă, dar existau scurte interviuri sau incursiuni în actualitatea autohtonă.

ROCK & POP. Revistă format A 4, coperte soft, în întregime color, lunară, apărută în martie 1997, 20 de pagini, 3000 de lei (se prevedea și exportul căci aveau și prețurile de DM 2 - nu apăruse euro, sau \$ 1,20 !). Editor Rompitcom-impex SRL, București, președinte - Gheorghe Culici, director - Marian Deaconu: acesta era "șeful" editorial, neobosit publicist, care a strâns în jurul său un colectiv numeros de publiciști activi (unii cunoscuți de dinainte de 89, alții afirmați ulterior și angajați la diverse publicații) precum și vreo 15

colaboratori de peste hotare. Ziarist experimentat, spirit deschis, Deaconu a încercat să nu aplece revista spre un gen sau altul, ci să pună echitabil în pagină articole despre toate tendințele stilistice, pentru toate gusturile și vârstele. Există titluri interesante de rubrici, avem articole complete – nu doar scurte note, fotografii la calitate acceptabilă (marele of al revistelor de atunci), poster, cronici de disc, calendar, interviuri, știri, totul bine și atractiv aranjat în pagină. Nu este uitat trecutul (Memoria hiturilor), există treceri în revistă ambițioase (Despre muzica dance românească, Despre opera rock), sunt prezente atât realitățile autohtone cât și cele străine, neașteptat – incursiuni în muzica country, putem citi despre Metallica, dar și despre Michael Jackson, ba chiar, pentru varietate, apar și știri mondene. O revistă bine făcută, din păcate cu o viață destul de scurtă.

Albumul cu amintiri

Înainte de a deveni șeful redacției de muzică ușoară de la Radio România și cunoscutul

realizator de emisiuni de azi, Titus Andrei a făcut parte dintr-un grup vocal la modă, nelipsit din toate spectacolele importante ale epocii, în anii '70 și prima parte a anilor '80. Era vorba de sextetul vocal Cantabile, condus de Smaranda Toscani (în dreapta, pe rândul din

mijloc). Titus Andrei este pe rândul de sus, în stânga, iar blondul din prim-plan a devenit un apreciat contratenor, stabilit la Viena, Mircea Mihalache.

Puțini își mai amintesc azi de **Puica Igiroșanu**, posesoare a unei voci extrem de frumoase, de personale. Solistă înzestrată cu o muzicalitate aparte, a fost bună prietenă cu Ileana Popovici, împreună apropiindu-se de jazz și de muzica latino-americană, în special bossa-nova. Paul Urmuzescu a fost compozitorul care i-a "exploatat" creator calitățile vocale, în câteva melodii care rezistă și azi timpului. Dintre acestea, "Ai plecat" și "Nu cred" figurează la loc de cinste pe CD-ul care însoțește cartea biografică dedicată compozitorului de Biblioteca Metropolitană din București, în colecția "Maeștri - Patrimoniul muzical românesc". Nimeni nu mai știa nimic despre ea, până când Titus Munteanu ne-a relatat o întâlnire absolut surprinzătoare. Prezent la biserica Silvestru, la slujba religioasă, cu ocazia dispariției lui Johnny Răducanu, de el s-a apropiat o... călugăriță, întrebându-l dacă o mai recunoaște: ei bine, era Puica Igiroșanu, care a părăsit lumina scenei pentru haina monahală... Ocazie pentru a ne aminti că mai sunt câteva exemple de artiști care

s-au apropiat de biserică după cariere de succes, Mihaela Oancea și Gabi Luncă fiind doar două exemple. Un caz și mai spectaculos este cel al preotului bucureștean Dan Bădulescu, fost chitarist rock la trupe importante, cum ar fi Sfinx, Iris, Roșu și Negru, Post Scriptum, Pro Musica. Absolvent de Conservator, el a colaborat și cu Nicu Alifantis, Vali Sterian, Mircea Baniciu. După ce a emigrat în Suedia, în 1986 a intrat la Facultatea de Teologie, lăsând în urmă amintirile unei tinereți zbuciumate...

FUEGO, un nou “Disc de aur”

Oana GEORGESCU

Dacă am vrea numai să semnalăm ce a mai făcut Paul Surugiu – Fuego în... ultimele trei luni, nu

ne-ar ajunge o întreagă revistă. Pentru că el nu este doar prezent peste tot, ci cucerește tot și toate. Chiar și cei mai sceptici jurnaliști recunosc că o știre despre Fuego face audiență, Televiziunile îl contactează cu multă vreme înainte, pentru a fi sigure că îl vor găsi “*liber și în București*” măcar pentru câteva ore, iar publicul îl așteaptă pretutindeni. Fuego este la ora actuală “*artistul care vinde toate biletele*” oricărei săli de oriunde într-un timp record! Artistul care joacă singur cu casa închisă... Turnee, recitaluri și spectacole de autor, evenimente cultural-artistice, premii și trofee care au culminat în această primăvară cu Premiul pentru Compoziție acordat de Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România pentru piesele compuse de Jolt Kerestely “Anii mei flori de tei”, “Covor de lacrimi”, “Prințesa mea” și “De câte ori iubesc”, pe versuri de Carmen Aldea Vlad, încă un “Disc de Aur” (pentru vânzările record ale albului “O lacrimă de cântec”) și

un alt loc l în clasamentul național radiofonic al lunii august “Top Românesc” (cu piesa “Iubire” de Eugenia Carabut Andrieș)... Acestea sunt doar câteva dintre cele mai recente repere ale activității sale.

În această perioadă, Fuego se află pe scenă (la cererea publicului piteștean au fost programate noi spectacole) cu “Testament”, în regia conf.univ Adriana Piteșteanu, fosta sa profesoară. O partitură unică, spectaculoasă, un omagiu închinat marelui poet Grigore Vieru, unde artistul le dă spectatorilor întâlnire cu poezia și cu muzica. Spectacolul, care a fost inclus deja în repertoriul actualei stagiuni, reprezintă o reverență adusă culturii, limbii române, poeziei și versului lui Grigore Vieru, cel care l-a privit pe Fuego ca pe propriul său fiu, dăruindu-i poeme ce au devenit șlagăre. “*Deși este o nouă ipostază pentru mine și o altă înfățișare, sunt convins că arta, muzica și poezia ne vor duce către lumină, către ceea ce tindem cu toții să fim: buni, primitori, darnici!*” – spunea Paul Surugiu, care și-a făcut astfel debutul ca actor dramatic pe scena Teatrului “Alexandru Davila” din Pitești. Să nu uităm că anul trecut artistul a lansat volumul “Testament pentru Fuego”, o ediție de colecție, cu o grafică excepțională, dedicată bibliofililor, care adună opera concepută de Grigore Vieru pentru Paul Surugiu. Cartea editată și lansată de Asociația Culturală “Regal d’art” a fost distinsă la Salonul Internațional de Carte de la Chișinău cu unul dintre cele mai importante premii, Trofeul “Arta Cărții”. “*Sunt onorat că am primit un astfel de premiu, cu atât mai mult cu cât este destinat unui volum de cinste pentru memoria și*

cu Horia Moculescu

opera mentorului meu, nenea Grig, o lucrare de artă înnobilită cu poeme de lumină, un cântec pentru cei nesinguri, dezvăluind Taina care mă apără, poezia muzicii și muzica poeziei”. Anul acesta, la Festivalul

Internațional de Poezie "Grigore Vieru", ediția a IV-a, artistul a primit "Premiul pentru cea mai sensibilă interpretare a versurilor maestrului Grigore Vieru".

În octombrie, recitalul susținut cu ocazia celei de-a VIII-a ediții a Festivalului Internațional de Muzică Ușoară "Dan Spătaru" de la Medgidia a ridicat publicul în picioare. Și așa a rămas timp de o jumătate de oră, până la final, cântând împreună cu el și acompaniați de orchestra condusă de Ionel Tudor. Dan Spataru a fost, este și va fi modelul său: "Maestre, vă simt aici, cu noi, iar scena este mult prea mică pentru tot ce ne-ați lăsat. Și știți de ce, pentru că de pe ea nici n-ați plecat". Deloc întâmplător, după moartea marelui interpret, soția acestuia, Sida, i-a oferit întreg repertoriul. La primăvară, Fuego va pleca într-un turneu național

cu Jolt Kerestely

dedicat lui Dan Spătaru, care se va numi "Serenada mea".

Recent, lui Paul Surugiu, Artist al Poporului în Republica Moldova, i s-a decernat "Discul de Aur" de către Casa de discuri „Euromusic”, pentru vânzările record ale albumului „O lacrimă de cântec”, un dublu CD lansat în luna aprilie.

Ar fi multe, foarte multe de povestit despre Fuego... Că din cauza mulțimii care nu l-a mai lăsat să ajungă la scenă a fost nevoit să cânte urcat pe un scaun înconjurat de peste 1.000 de spectatori... Că a organizat la Vălenii de Munte "Fuego - Un cântec, un destin", un eveniment-simpozion-premieră dedicat fanilor și admiratorilor. Sau că își continuă (de cinci ani!) emisiunea de succes "Familia Favorit" și că lucrează la un nou videoclip (cel al piesei "Iubire") pe care-l va filma la Chișinău cu regizorul Oleg Butnaru...

Și, așa cum ne-a obișnuit, Fuego pregătește turneul național de Sărbători „Din lumina unui Crăciun” care va debuta pe 7 decembrie la Târgoviște, se va încheia pe 23 decembrie la București (Palatul Național al Copiilor) și va poposi anul acesta în 17 orașe. Concertele vor avea o nouă prezentare, beneficiind de

efecte speciale, montări și scenografie spectaculoase, artistul pregătindu-le celor ce vor fi prezenți și un nou material discografic, ce va fi lansat cu această ocazie – albumul cu același nume, produs de Casa de Discuri "Euromusic".

Abia așteptăm albumul de autor la care "trio-ul formidabil" Jolt Kerestely - Paul Surugiu – Carmen Aldea-Vlad lucrează de un an, un album de suflet, o bijuterie componistică și interpretativă unicat.

"Mă simt onorat atunci când spun, cu umilă condescendență, că am colaborat atât de armonios și că, din aceasta unire a forțelor creatoare, se va naște un album de autor sublim. O serie de cântece ample, piese ce au atingere de geniu și urme de dramatism îmbinat cu sensibilitate. Acest proiect grandios a confirmat, deși nu era nevoie, că maestrul Jolt rămâne în continuare un colos al compoziției, un punct de referință pentru tot ceea ce reprezintă muzica românească. Cred în perenitatea creației domniei sale,

Cu C. A. Vlad, T. Munteanu, O. Barabancea, C. Pomohaci

în rezonanță între oamenii care simt la fel și încearcă să facă lumea mai armonioasă, semănând lumina din noi".

Concerte

Ziua Bucureștiului, Centenar Maria Tănase

Spectacolul "Sărbătoarea cântecului românesc", în Parcul Titan, a fost prilejuit de celebrarea a două evenimente reper în viața locuitorilor Capitalei. Bucureștiul a sărbătorit 554 de ani de la atestare, iar pe 25 septembrie s-au împlinit o sută de

Hara

ani de la nașterea Mariei Tănase, "reprezentanta întregii românimi", cum a numit-o Constantin Brâncuși, emblemă a Bucureștiului, pe care ea însăși l-a sărbătorit la împlinirea a 500 de ani, susținând spectacole. Spectatorii au aplaudat recitalurile oferite de formația academică de cameră Brass Quintet București și mezzosoprana Claudia Măru Hanghiuc, Muzica Reprezentativă a Armatei Române, Cornelia Tihon și Taraful Daniel Badoi și de formația Hara, artiști care, pe lângă repertoriul propriu, au interpretat piese reprezentative din repertoriul Mariei Tănase. Spectacolul organizat de Primăria Sectorului 3 s-a încheiat cu un recital susținut de Mircea Baniciu, Ovidiu Lipan Țândărică, Jozsef „Loji” Kappl și invitații lor, legendele rockului românesc împreună, din nou, pe aceeași scenă.

Vunk

Decoruri care au cântărit peste 30 de tone, gadgeturi luminoase pe care le-au purtat toți spectatorii și care se sincronizau cu muzica, lasere, artificii, confetti

și scene mobile - acesta a fost show-ul **Vunk** de la Sala

Polivalentă, cel mai amplu concert susținut de o formație românească pe o scenă indoor. Peste **5000 de spectatori** la concertul **Vunk**, la care invitate speciale au fost **Andra**, **Loredana**, **Alexandra Ușurelu** și **Mirabela Dauer**. Fanii au putut asculta 23 dintre hiturile formației, timp de mai bine de două ore și jumătate: scenariul și regia show-ului - **Cornel Ilie**. Spectacolul a fost marcat de câteva momente speciale: un mesaj al actorului **Radu Beligan** despre fericire și secvența plină de efecte aparte în care spectatorii au participat la stabilirea unui **record**: cel mai mare număr de spectatori care au stat nemișcați preț de 30 de secunde. Costurile acestei producții au depășit 100.000 de euro, iar la realizarea spectacolului au participat peste 300 de persoane în echipele tehnice.

O noapte cu Maria

La Vama Veche, pe scena mare de pe plaja de la **Festivalului Folk You ! Florian Pittiș**, grupul **FloriMan** a prezentat un performance de și cu Mircea Florian. Folosind mijloace și media contemporane, spectacolul este o re-înscenare (New Media Live-Action

Mircea Florian

Role-Playing) a relației dintre Maria Tănase și etnomuzicologul Hary Brauner. Cu ajutorul tehnologiilor actuale vocea Mariei Tănase a dialogat cu noi, imaginea ei s-a topit în imaginarul zilei de azi. Spectatorii au văzut proiecții multiple și interactive și au auzit voci digitalizate, instrumente acustice și electronice în încercarea de a re-inventa un concept: Musical Historical Reenactment. Grupul **FloriMan** este: MC Tatăl Nostru (Mircea Florian), DJ Vasile (Lucian Stan), VJ Dia (Octavian Diaconescu), LD Alex (Alexandru Baltă), FOH Pipai (Gabriel Andrieș)

Roger Waters - "Zidul" la București

Roger Waters a adus în Piața Constituției cel mai spectaculos concert organizat vreodată în România, organizat de **Emagic**. În fața a 50.000 de persoane, **Waters** a împlinit visul multor români, aducând spectacolul **The Wall** la București. Pentru cei care au crescut ascultând piesele de pe celebrul disc, pentru cei care au înțeles semnificația versurilor și au sperat că schimbarea va veni și la noi a însemnat o pagină scrisă în istoria muzicală și nu numai: un concert care ne aduce nu doar muzica extraordinară, ci și

JOE COCKER

Peste 4.000 de spectatori la Sala Palatului, pentru o legendă a muzicii mondiale - Joe Cocker, care a revenit la București după o pauză de aproape 20 de ani, după primul concert susținut pe stadionul Lia Manoliu. Concertul a făcut parte din turneul de promovare a noului său album - „Fire It Up”. Un moment de maximă trăire a concertului a fost audierea piesei *Unchain My Heart*, iar cel mai gustat moment al serii a fost cel în care artistul a cântat cunoscuta *You Can Leave Your Hat On*, care le-a făcut pe solistele din backing vocals să se dezlănțuie. Din show nu au lipsit melodiile *You Are So Beautiful*, *Fire It Up* și *N'oubliez jamais*. Cu timbrul său unic, prezența scenică inegalabilă și gesticulația deja celebră,

semnificații istorice și politice în care noi, românii, ne regăsim. **In the Flesh** a fost prima piesă, pe scenă au urcat și cei 15 copii români, concertul a continuat cu piesele **Mother**, **Goodbye Blue Sky**, **Empty Spaces**, **Goodbye Cruel World**, ș.a., fiind urmate de o scurtă pauză muzicală. Pe durata pauzei, **Roger Waters** s-a întâlnit cu grupul de militari români invitați special la acest eveniment. Concertul a fost reluat cu **Hey You**, continuând cu alte piese de pe album, iar **Outside the Wall** a încheiat show-ul. Întregul spectacol a fost presărat cu nenumărate momente speciale: apariția uriașului porc gonflabil, muzica, luminile, proiecțiile, butaforia, artificiile și o multitudine de alte efecte s-au îmbinat perfect într-un spectacol emoționant, un adevărat manifest împotriva violenței de orice fel. Show-ul a fost cel mai mare pus în scenă de **Roger Waters** pentru turneul **The Wall**. Zidul construit a avut 173 de metri lungime, artistul fiind încântat să cânte în fața clădirii **Parlamentului** din București, exemplul perfect al deturnării unui simbol comunist și al transformării sale în simbolul democrației românești.

Joe Cocker a demonstrat că, deși se apropie de vârsta de 70 de ani, mai are multe de spus în industria muzicală mondială.

Gabi MATEI

Nume noi

Dorin MANEA

ONE - turneu. Criss și Vlad, cei doi artiști din grupul ONE, pleacă într-un turneu național, numit „Aprinde un vis”, în cadrul căruia vor promova albumul lor de debut. *“La concerte veți putea asculta atât piese noi, cât și melodii deja cunoscute, precum “Ploaia mea”, “Crezi în tine” sau cel mai recent single al nostru, “Un nou început”*”, au spus Criss și Vlad.

După concerte în Rusia, Belgia, Kazahstan, Turcia sau Italia, **NAGUALE** se întoarce la Baia

Mare, orașul său natal. Primul spectacol în aer liber, pe Bulevardul Unirii, în cadrul evenimentului anual “Sărbătoarea castanelor”. - *după șapte ani în care n-am mai cântat aici, revin pe scenă, în orașul meu*”, a spus Naguale. El le-a pregătit baimărenilor o oră de muzică live, cu trompete balcanice și un show de percuții. Alături de Naguale au fost prezente și tinerele artiste Saya, Kaira și Eila, din echipa Kazibo Music.

MR. ALAMA & LIGIA, doi tineri cântăreți talentați, fac parte din portofoliul de artiști al casei de

Naguale

discuri MediaPro Music. Odată cu această nouă colaborare, ei lansează un single, “Viteza luminii”, piesa fiind compusă chiar de cei doi. Mr. Alama este Evangelos Siakas, un tânăr artist jumătate grec, jumătate român, care a

Început încă de la 14 ani să compună muzică și să scrie versuri, apoi s-a concentrat pe producții muzicale house-dance. Ligia Moldovan a început să cânte încă de la opt ani și a câștigat numeroase premii la diverse festivaluri, precum Mamaia Copiilor – locul 1 sau festivalul de muzică ușoară Mamaia – secțiunea interpretare – locul 3.

Formația **GIPSY CASUAL** lansează videoclipul piesei BATE TOBA MARE, cel de-al patrulea single al grupului și primul, de până acum, în limba română. "Clipul este o <copie fidelă> a realității colectivului Gipsy Casual. Gya este prințesa și mereu alintată, noi mereu pe drumuri" declară Mihăiță Manu, liderul trupei. Clipul a fost regizat de către echipa de la NGM Creative – Bogdan Păun și Alexandru Mureșan. Dacă ultimele

piese lansate – Balans Prala și Shukar Sex – au fost cântate în engleză și în limba romani, BATE TOBA MARE este cântată exclusiv în limba română.

GRASU XXL și AMI - "Déjà Vu", piesă compusă de David DeeJay (Adi Colceru). "Noul single a fost o provocare, mai ales că stilul muzical este diferit de cel abordat de mine până acum. Îmi doream de multă vreme să lansez o piesă în limba română și acum a fost ocazia perfectă", a explicat Ami. Pe lângă featuring-ul cu Ami, Grasu XXL pregătește lansarea a două albume anul acesta. Primul este un album

live cu piese deja consacrate, înregistrat în Euphoria Music Hall Cluj alături de live band, iar cel de-al doilea este albumul care se va numi "Unu".

MIKE DIAMONDZ revine cu videoclipul unei piese care face deja furori în Franța, Spania și Italia: „Et Patati, Et Patata”. Artistul ne cântă despre iubire pe limba... iubirii, alegând să interpreteze noul single în limba lui Voltaire, expresie care înseamnă „și așa mai departe”. Filmările au avut loc la Buftea, iar regia este semnată de Florin Botea. Mike Diamondz a intrat în industria muzicală în urma unor colaborări cu artiști cunoscuți atât în țară, cât și în afara ei. Aceste proiecte muzicale i-au oferit șansa să exploreze diverse stiluri muzicale: de la hit-ul pop „Reason To Feel Love”, până la piesa reggae „Ciocolata” sau exoticul „Et patati et patata”.

După „Ella Bella” - single-ul lor de debut și colaborarea cu formația Proconsul pentru piesa “No Matter What”, Andy, Liviu și Diego aka **EL PROYECTO** lansează alături de Dana Nălbaru

videoclipul single-ului “Un milion”, îmbinarea perfectă între muzică și dans. Regizat de către Flufee Production, videoclipul a fost filmat timp de două zile, într-o vilă din Săftica și trei locații din București.

Grupul de indietronic **ANTARCTICA** a lansat videoclipul oficial al noului său single, „Singurătate urbană”, un featuring

cu rapper-ul Raku. Ideea unei colaborări între Delia, solista Antarctica, și Raku a apărut în urmă cu mai mulți ani. Alături de ei au lucrat Tudor, Mircea, Joco și Mirko, ceilalți membri ai trupei Antarctica, „Singurătatea în mulțime pe un fundal sonor optimist – acesta este cântecul orașului”, spune Delia. Ea

nu este la prima apariție alături de un artist de hip-hop, fiind vocea care a cântat binecunoscutul refren al piesei „2 in 1” alături de R.A.C.L.A. Versurile și compoziția piesei „Singurătate urbană” aparțin Deliei și lui raku, iar orchestrația a fost realizată de membrii Antarctica. Piesa a fost înregistrată în studioul No Stress Media, mastering - Dan Georgescu (byron).

După ce a participat la concursul Vocea României, **CRISTI NISTOR** a avut numai de câștigat. A plecat în turneu alături de Loredana, antrenora lui din concurs sau “profa”, așa cum îi place lui să o numească, și a lansat mai multe piese printre care și “Cântă lăutare (vara asta nu muncesc)”. Filmările pentru videoclip au durat o zi și au avut loc în Mamaia. La realizarea materialului video un aport important a fost adus și de Arpad Cseh, Mihnea, Liviu Lupșa și Mihai Mititescu, fost component al trupei LaLa Band și actor în serialul “Pariu cu viața”.

Anca Badiu

inimă admiratorilor săi: "My Baby (Tell Me Why?)". Anca Badiu, creativă și imaginativă, nu se oprește aici

Crenguța MOISE

E clar, frumoasa Anca Badiu este o luptătoare, nu întâmplător este născută în zodia Taurului! După ce

a studiat canto în țară, și-a continuat pregătirea muzicală în Italia, unde a locuit vreme îndelungată. Obținuse numeroase premii ca solistă, dar marele public o remarcă realmente în 2002, când devine, după plecarea Mihaelei Florea, a patra membră a trupei Class, cu prenumele ușor modificat Anka. În această formulă este părtașă la succesul albumelor "Într-o zi" (cu single-ul "Luna mi-a zâmbit") și "Pentru dragoste", acesta din urmă lansat în 2004. În anul 2006 se decide să demareze un proiect solo, finalizat la sfârșitul aceluși an și materializat prin lansarea în ianuarie 2007 a piesei "Nopti de dor", care a beneficiat de un videoclip de excepție. După ce în februarie 2007 propune melomanilor primul ei album din cariera solistică, în vara aceluiași an un al doilea single, însoțit firește de videoclip, merge la

și în primăvara lui 2008 surprinde cu prima baladă a carierei sale, "Cineva", cu un videoclip în totalitate 3D. Crăciunul aceluși an o găsește pe undele radiofonice cu piesa "Fade Away", prima de pe un nou album. Dacă

vreți să știți mai multe despre ea, iată: este ambițioasă, încăpățanată și fidelă. Colecționează tablouri, pixuri, stilouri, icoane, CD-uri, adoră crinii, zambilele, florile de pădure și trandafirii galbeni și, firește, nu se desparte de minusculul ei cățeluș rasa chihuahua. Filmul care a impresionat-o cel mai mult: "Lista lui Schindler", pentru realismul secvențelor legate de Holocaust. În sfârșit, e de părere că dacă nu știi să pierzi, nu vei câștiga nimic în viață. Cele mai recente piese de succes ale ei în topuri, "Addicted" și "Hello" (aceasta din urmă compusă de componenții Deep Central, reorchestrație Boier Bibescu) ne arată o Anca Badiu mereu pe val, gata să-și reocupe locul de frunte în ierarhia tinerilor interpreți. (Foto: Denis Florent)

Muzicieni români din diaspora (II)

Doru IONESCU

În fiecare sâmbătă seara, de la ora 20.30, emisiunea „Lumea și noi” (prin edițiile zise „O poveste... cu cântec!”) pune în undă la TVR Internațional portrete ale muzicienilor români din diaspora. Dacă nu reușiți să le urmăriți la difuzare, acestea rămân postate pe site-ul tvrplus.ro.

Gabriel Nacu (Stevenage, Marea Britanie) a dobândit o anumită celebritate din copilărie, cu rolul principal din „Aventurile lui Babușcă”. Însă muzica pop-rock i-a detonat adevărata carieră, pe ruta grupurilor Harap Alb (lansându-l acolo pe Cristian Minculescu) – Voltaj – Roșu și Negru. I s-a refuzat viza pentru contracte în străinătate, așa că abia în 1990 a putut să emigreze; nu oriunde, ci exact în capitala mondială a rockului – Londra. A cântat (cu trupa Caligula, dar și în nume propriu – discul « I still believe... in my guitar ») și cântă (în ultimul timp cu multe cereri din partea comunității românești din metropolă, Manchester ori Birmingham). În ultimul timp postează clipuri pe youtube, cu o certă influență folclorică și subiecte sociale (vezi « Doina de zădărnici » sau « Am lăsat copiii acasă »). Pentru filmare, garajul familiei a devenit neîncăpător atunci când a cântat în premieră pentru TVR alături de Gabriel Nacu jr, student la muzică în Cambridge.

Gabriel Nacu

Mircea Stan (Helsinki, Finlanda) a rămas unul dintre marii tromboniști ai Europei (profesor încă de la jumătatea anilor '70 la Conservatorul de pop și jazz de la Helsinki). Prea puțin cunoscut publicului român, acesta este din aceeași perioadă pe marile scene – în primul rând europene –, unele dintre formațiile și colaborările sale constituindu-se în fapt în supergrupuri! Cel mai frumos cântă inspirat tot de folclorul natal, uneori cu alți muzicieni finlandezi de origine română. Astfel, cu pianistul Marian Petrescu, ediția revine asupra unui concert de senzație susținut de sextetul lui Stan la București, în 1993. Însă emisiunea e plină de încă alte notorietăți precum Dizzy Gillespie, Phil Woods ori big-bandul UMO. Mircea își dorește să revină pe scenele sau la catedrele de acasă (are editat și un manual de trombon, o raritate în domeniu), dar fără o solicitare fermă din România... își crește nepoțica!

Raul Dudnic (Toronto, Canada) a fost în perioada sa timișoreană folkist și chitarist bas în grupuri timișorene optzeciste, culminând cu Abra (cu chitaristul Adrian Dinu a câștigat festivalul « Primăvara baladelor ») și Cargo. Și-a cunoscut iubirea vieții în România, dar nu au plecat în țara ei – India – ci în Canada. Raul și-a prelungit hobby-ul cu un grup pop-rock format cu alți muzicieni români – Nashpa Sound. Însă în primul rând și-a continuat meseria în care se specializase încă de acasă, aceea de ziarist. Emisiunea sa TV « Noi, românii » investighează subiecte ale comunității românești (care în zona sa de interes numără 50 000 de persoane), nu în ultimul rând muzicieni. Astfel, emisiunea a bifat, mulțumită filmărilor sale, personalități precum Cristian Cigolea, Gia Ionesco și FFN (subiectele altor povești cu cântec), iar în cazul de față discul solo al lui Raul, în curs de apariție!

Alina Chelaru (Roma, Italia) este mai cunoscută ca lamalina în peninsula, mai cu seamă din iunie 2013, de când a lansat într-un concert cu ștaif CD-ul de debut. În România, până să plece (cu un deceniu în urmă) nu a reușit mai mult de înregistrarea câtorva melodii pop-dance, în schimb de câțiva ani își compune și produce muzica deplasată spre

Alina Chelaru

jazzy, așadar mai intimă, orientată spre atmosfera de club. Până să plece în Los Angeles (unde a deschis deja câteva uși) concertează din plin, cum o va fi făcut și în 30 octombrie, la Roma. Cântă preponderent în engleză, dar personal consideră că cea mai frumoasă melodie a sa rămâne tot cea în limba română - « Inima nu ». În curând, Alina va apărea cu trupa sa, în direct, și în emisiunea « Dedicății muzicale la TVRi ».

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UNIUNEA
COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU
Șef de producție: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:

Al. I. BĂDULESCU, Cornelia BRONZETTI, Corina BURA,
Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Florian LUNGU,
Carmen MANEA, Doina MOGA, Mircea ȘTEFĂNESCU,
Florin-Silviu URSULESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect.1,
010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL

TEL: 021-410.64.88

ISSN: 1220-742x

Serie nouă
octombrie 2013

10
(CXLVII)

Am

MUZICALĂ

ACTUALITATEA

36 pagini
10 lei
REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

Festivalul Internațional "George Enescu"
Stagiune muzicală Câmpina
Diplome de excelență în Aula Palatului Cantacuzino
Festivalul Internațional "Dan Spătaru"
Remember Luminița Dobrescu (IV)
Fuego, nou disc de aur

În imagine: Anca Badiu
Foto: Dana Florin